

КРАЇНА ГОСТРО ПОТРЕБУЄ ЗМІН!

ОБЕРЕМО ГІДНИХ!

**ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»**

**Т О Р – 6 ПУБЛІКАЦІЙ (01-10 ЛИПНЯ 2019)
ВИДАННЯ НТСЕУ
«ЕНЕРГОІНФОРМ-ИНФОРМЭНЕРГО» № 568**

- ♦ **Енергетична панацея для України**
- ♦ **Досягнення і похибки в реалізації нової моделі ринку електроенергії**
- ♦ **Синхронізація з Європейською енергетичною системою – енергетична безпека країни**
- ♦ **Можливість «газової війни»**
- ♦ **Дотримання світових норм та правил ядерної енергії в Україні**
- ♦ **Додаткові цікаві новини і цифри**

КИЇВ -2019

♦ ЕНЕРГЕТИЧНА ПАНАЦЕЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ. Україна», 07.07.2019

Енергетичні ліки для хворої економіки

**Вікторія Войціцька,
Народний депутат України**

Бути споживачем електричної енергії в Україні останнім часом — це просто подвиг!

Лише мужні українці здатні пережити протягом одного року дві революції на ринку електроенергетики.

Саме останнє зростання вартості електроенергії (подекуди у 1,5 разу) багатьох змусило остаточно втратити віру в цивілізовану українську енергетику. А разом з нею — і в цивілізовану українську економіку.

Коли у енергетиці припиняться експерименти, які за впливом на психіку нагадують середньовічні тортури? На щастя, відповідь на ці запитання є. Вона цілком конкретна: **українська енергетика стане цивілізованою, коли енергосистему України буде повністю синхронізовано з енергосистемою континентальної Європи.**

Повноцінне технічне, технологічне, організаційне, юридичне приєднання нашої енергомережі до європейської вирішить цілий комплекс проблем. Без перебільшення, стане енергетичною панацеєю для України.

Перш за все вільні перетоки електроенергії раз і назавжди позбавлять можливості окремих олігархів шантажувати українську економіку та українських споживачів віяловими відключеннями, як це було у 2015 р. Саме тогочасні блекаути, влаштовані країні, стали виправданням для запровадження схеми "Роттердам+".

Після синхронізації української енергосистеми з європейською такий зухвалий шантаж, поєднаний з подальшим грабунком, стане в принципі неможливим. Щойно на горизонті з'явиться нова "Крепость", трейдери вже будуть готові замінити обсяги ахметовських ТЕС аналогічними обсягами електроенергії, виробленої в Європі

Адже синхронізація — це також і відкриття електроенергетичного ринку України для потужних західних гравців. Часто набагато потужніших, ніж будь-яка українська енергетична монополія. Гравців, які звикли грати за цивілізованими правилами та працювати у юрисдикціях під пильним контролем цивілізованих регуляторів. Саме такі, цивілізовані, правила гри будуть перенесені разом із синхронізацією на терени України.

Робота у зв'язці з Європою — це також гарантія нової якості технічних показників енергосистеми. Технічні й організаційні заходи, яких вживає "Укренерго" і підприємства генерації, посилять стійкість енергосистеми. Регулювання частоти, потужності, напруги струму буде якіснішим. Україна зможе отримувати аварійну допомогу відразу від кількох десятків європейських країн, що є учасниками ENTSO-E.

Приєднання до енергосистеми Європи з її диверсифікованою енергогенерацією сприяє оптимізації використання генерації української. Особливо в умовах, коли вже за кілька місяців нові "зелені" потужності, за прогнозами

"Укренерго", цілком "поглинуть" усі наявні балансуєчі потужності. Можливості Європи тут будуть якнайдоречнішими.

А тому після інтеграції до ENTSO-E Україна зможе цілком впевнено продовжити активне залучення інвестицій у відновлювані джерела енергії (ВДЕ), які вже зовсім скоро "пригальмують" на тлі зниження "зеленого" тарифу, запровадження аукціонів і відсутності технічних можливостей енергосистеми для ефективного балансування нестабільної "зеленої" генерації.

Мабуть, єдина в країні високотехнологічна галузь, що за останні десятиліття не втратила свого значення для нашої економіки, — це атомна енергетика. А якщо бути зовсім відвертими, то атомна галузь для сьогodнішньої України просто незамінна.

Вливаючись в енергетичний мікс з вартістю, у десять разів нижчою за вартість ВДЕ і у 3–4 рази за вартість застарілої теплової генерації, "атомка" досі давала можливість промисловості і комунальному сектору України не збанкрутувати. А сама водночас сиділа на голодному пайку в енергетичного регулятора, адже тарифи української атомної генерації були у рази заниженими порівняно з тарифами як інших українських колег-енергетиків, так і колег-атомників у решті країн світу.

Хоча значна частка атомної енергії у загальній енергогенерації фактично рятує Україну, структура енергетичного міксу в Україні така, що нові базові енергопотужності АЕС без створення нових балансуєчих потужностей неможливі.

Проте Україна втратила час, практично не виділяючи коштів на розвиток сучасної високотехнологічної низьковуглецевої атомної енергогенерації. За останні 15 років не було введено в експлуатацію жодного нового енергоблоку.

Покрокова синхронізація енергосистем України і Європи дасть змогу виправити це прикре непорозуміння. Вже за кілька років атомники зможуть наростити виробництво і експорт своєї електроенергії до країн ЄС на додаткові сотні мільйонів євро на рік. Адже енергодефіцитній Східній Європі дуже потрібна порівняно недорого електроенергія українських АЕС.

Від нас знадобляться лише дві речі. По-перше, запустити нарешті проєкт "Енергоміст Україна—ЄС", який уже у найближчі рік-два має стати першим кроком на шляху до повної синхронізації енергосистем. По-друге, зняти новий прес з НАЕК "Енергоатом", який було покладено останніми урядовими рішеннями, що стосуються реалізації компанією згенерованої нею електроенергії на новому ринку.

Якщо ще кілька місяців тому "Енергоатом" розраховував на значне збільшення виручки на тлі запровадження ринку, то сьогодні він змушений продавати 90% електроенергії за безцінь монополістам — колишнім обленерго — в рамках ПСО, а решту 10% — на ринку "на добу наперед". Відтак, достеменно прогнозувати власний грошовий потік атомники не можуть. Де вже тут говорити про планування мільярдних інвестицій у збільшення потужностей і модернізацію?

Ситуацію слід виправляти негайно. "Енергоатому" слід невідкладно повернути право вільно продавати не менш як половину генерованої електроенергії, а чесно зароблені кошти мають бути спрямовані на створення конкурентних умов праці для атомників (масовий відплив яких за кордон через штучно занижені зарплати слід було зупиняти "ще вчора") та розширення експортних можливостей українських АЕС. Сотні мільйонів, а у перспективі — і кілька мільярдів євро на рік додаткової експортної виручки українській економіці не завадять.

Так само, до речі, як і не завадить економіці значна економія від синхронізації енергосистеми України з енергосистемою ЄС завдяки запровадженню справжньої конкуренції, про яку ми згадували вище, в усіх сегментах ринку.

Це зараз основним гравцем на ринку "на добу наперед" і на внутрішньодобовому та ринку додаткових послуг (де найдорожча електроенергія) є теплова генерація ДТЕК. А коли відкриється західний енергетичний кордон, гнучкі умови для українських споживачів пропонуватимуть енергетики багатьох країн. У Польщі, наприклад, балансує теплова генерація — це більша частина від всього виробництва електроенергії. Та й до Роттердама Польща ближче. Тому після відкриття ринку конкурувати в Україні з умовними поляками ДТЕКу доведеться перш за все ціною.

"Енергоміст Україна—ЄС", форсування повної синхронізації енергосистем України і континентальної Європи можуть уже у 2020–2022 рр. надати потужний поштовх атомній енергетиці й економіці країни в цілому.

Новий уряд повинен докласти максимум зусиль для реалізації саме таких безпрограшних проєктів, створення точок зростання для стратегічних галузей, підсилення конкурентоспроможності економіки, реального наближення України до Європи.

https://dt.ua/energy_market/energetichni-liky-dlya-hvoroyi-ekonomiki-316580_.html

Delo.ua, 04.07.2019

Глава АМКУ Юрий Терентьев: "Мы должны решать больше проблем меньшими ресурсами"

*Из интервью с Главой Антимонопольного Комитета Украины
Юрием Терентьевым*

- Чего удалось добиться АМКУ в энергетике?

Принятый в 1997 году Закон Украины "Об электроэнергетике" определил функционирование в Украине рынка электроэнергии по принципу пула, где ДП "Энергорынок" является единственным покупателем всей произведенной электроэнергии и ее единственным продавцом. На всех этапах производства и реализации электроэнергии у нас присутствует госрегулирование. Производители, как и распределительные компании, работают по принципу cost plus и борются за тариф, а не за покупателя! И борются не друг с другом, а с национальным Регулятором. За более чем 20 лет функционирования энергорынка в таком формате вмешательство Антимонопольного комитета в его работу было минимальным. Как правило, это были реакции на отдельные точечные проблемы, которые возникали на уровне розничных потребителей электроэнергии.

В мае 2015 года, я поручил профильному департаменту провести комплексное исследование рынков электрической энергии Украины, от энергетического угля и производства электроэнергии до розничной дистрибуции. Мы поставили перед собой амбициозные цели — разобраться в одном из самых сложных, как технически так и политически, рынков Украины, который занимает, к слову, почти четверть ВВП страны.

В ходе этого исследования Антимонопольный комитет впервые в истории Украины стал площадкой для профессиональной дискуссии об условиях функционирования рынка. По результатам проведенной работы, Комитет определил, систематизировал и классифицировал факторы, которые не только

пресекают потенциально возможные элементы конкуренции в действующей модели рынка электроэнергии, но и могут стать непреодолимым барьером для внедрения новой конкурентной модели рынка электроэнергии. Результатом нашей работы стало внесение 26 рекомендаций, которые мы направили во ВРУ, КМУ, Минэнергоугля, НКРЭКУ.

Практически все наши предложения были учтены в принятом законе о рынке электрической энергии:

продажа электроэнергии на всех уровнях дистрибуции (от генерации до розницы) должна происходить в условиях конкуренции; импортеры должны иметь равные права с генерацией; потребитель должен иметь возможность сам выбирать поставщика электроэнергии.

В реформировании рынка электроэнергии мы очень тесно взаимодействуем с нашими коллегами из Энергетического Сообщества, Еврокомиссии, ФТС, учитываем их опыт, поскольку и в европейских государствах, и в США рынки электроэнергии давно либерализованы.

Если кратко о том, какие основные цели ставит перед собой Комитет в новом рынке, то это следующие: Создание фундамента — эта та нормативная база, которая и будет определять правила игры в новом рынке. По Закону АМКУ согласовывает ВСЕ нормативные акты, что могут иметь влияние на конкуренцию. Сегодня мы уже совместно с разработчиками отработали более 60 нормативных документов.

Остановлюсь на 2-х ключевых для нас, конкурентного ведомства, моментах.

Первый — цена. Если на рынке есть конкуренция, то есть производители будут бороться за покупателя, то мы все вправе рассчитывать на то, что цена не будет искусственно завышаться, а в долгосрочной перспективе, возможно, даже снизится. И предпосылки для этого есть — прежде всего, в объемах производимой энергии и возможности увеличить эти объемы в 2 раза. Олигопольный рынок может развиваться только по 2-м сценариям — сговор между крупнейшими игроками или жесткая конкуренция между ними. Ради создания правил игры для движения по второму сценарию, конкурентному, Комитет системно работает последние 4 года. Перейдем к конкретике: Энергоатом и ДТЭК совокупно производят около 80% электроэнергии. То есть наша задача — заставить их конкурировать как между собой, так и с другими участниками рынка и импортом.

Рецепты есть, они проверены временем на многих рынках развитых стран. Основой является биржевая торговля электроэнергией по принципу двухсторонних аукционов. И вроде бы мы близки к успеху. Вопрос в том, чтобы аукцион был настоящим аукционом, а не прикрытием преференций отдельным игрокам.

Да, это вопрос монополизма в энергетике. **Я упоминал об олигопольности рынка. Да, еще в 2016 году АМКУ констатировал наличие структурных признаков монополии на рынке генерации электроэнергии у Энергоатома и ДТЭКа. Но для признания их монополистами этого недостаточно, так как не хватает главного условия — возможности этих субъектов самолично устанавливать условия продажи товара и его цену. Сегодня это регулируется государством. Поэтому в ходе знаменитого дела о монополизме ДТЭКа мы так и сказали — доказательств возможности использовать свою рыночную власть у них нет. Эта "немодная" позиция вызвала много эмоций — но сильных рациональных аргументов против нее нет.**

И вот вам связка с первым пунктом. Все эти годы мы, то есть АМКУ, видя и указывая на угрозы, системно боролись за их нивелирование в ходе реформы энергетики, ключевым этапом которой станет запуск нового рынка.

Мы придем к рынку. Альтернативы нет. В условиях отсутствия регулирования у крупнейших участников рынка исчезнет "щит" в виде принятия экономических решений за них третьим лицом. Тогда можно будет полноценно говорить о монополизме и злоупотреблениях не только в части подключений, отключений или допуска поставщиков по нерегулируемому тарифу, как было 25 лет.

Рассчитываем на появление полноценного игрока в виде импорта. Евроинтеграция — это не только политический и социальный процесс, а прежде всего интеграция в свободный единый европейский рынок.

- То есть придёт дешёвая западная энергия? Она действительно дешевле?

Из тех индексов, которые мы видим, средняя биржевая цена в Европе действительно ниже, чем у некоторых наших производителей, в том числе вырабатывающих энергию на ТЭС. Привести "за руку" импорт мы не можем, но создать условия — обязаны. И еще с 2017 года, давая рекомендации профильному министерству и Совету рынка, Комитет настаивает на снятии административных барьеров для импорта, ведь техническая возможность у страны есть.

- Это все хорошие намерения, а гарантии победы?

Победа — достижение коллективное. АМКУ в реформе энергетики сделал даже больше, чем многие ожидали. Мы не ограничились пассивной констатацией фактов, или выводами "к сведению заинтересованных сторон". Мы предложили и решения, и механизмы их реализации. Условный первый тайм был выигран, когда в 2017 году предложения Комитета были учтены в Законе "О рынке электрической энергии", и конкуренция на рынке стала не мифом, а вполне обозримым будущим. Сейчас последние минуты этого воображаемого матча, АМКУ своевременный и качественный пас отдал, станет ли он голевым — зависит от "линии атаки".

<https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/jurij-terentev-my-dolzheny-reshat-bolshe-problem-355192/>

Цензор.нет, Аргументы и Факты Украина, Экономические новости, 06.07.2019

Запуск нового рынка электроэнергии позволит "Энергоатому" и "Укрэнерго" привлечь до 4 млрд долларов инвестиций, – Прокип

Внедрение новой модели рынка электроэнергии позволит привлечь в отрасль до 4 млрд долларов инвестиций для модернизации энергокомпаний и в пять раз увеличить экспорт электроэнергии. Такое мнение высказал Андриан Прокип, эксперт программы "Энергетика" Украинского института будущего, в материале "Страх и ненависть на рынке электроэнергии" для "Зеркала недели".

"Непосредственно в секторе генерации основными выгодоприобретателями станут государственные компании — "Энергоатом" и "Укрэнерго", которые смогут привлечь от 2,9 до 4 млрд долл. инвестиций. Строительство новых и обновление имеющихся мощностей вследствие привлечения инвестиций после реформы позволит нарастить экспорт, увеличив его более чем в пять раз до 2027 года", - считает Прокип.

Он также отметил, что до реформы у инвесторов не было ни малейшего желания входить в отрасль, полностью регулируемую государством, где правила

ігри можуть змінюватися в залежності від кон'юнктури на ринку політичних ігровиків.

По думці експерта, запуск ринку електроенергії дасть суттєві вигоди країні в цілому. В частині, в довгостроковій перспективі ефект від його впровадження складе 72 млрд доларів додаткового ВВП.

"По оцінках Українського інституту майбутнього, реформа спроможна стимулювати створення додаткових 72 млрд долл. до 2030 г. В той же час по стану на сьогоднішній день щорічні втрати економіки України від невпровадження реформи оцінюються в більш ніж 6,5 млрд долл. щорічно", - написав Прокип.

Експерт звертає увагу, що діяла до початку реформи модель ринку привела до накоплення великої кількості проблем в галузі, серед яких поступовий знос активів і повільний шлях до скорочення обсягу генерації електроенергії, до поступової трансформації України в імпортера електроенергії. В свою чергу проведення енергореформи позитивно впливатиме безпосередньо на стан енергетичного сектору і національну економіку, а з часом це почують і споживачі.

Нагадаємо, з 1 липня в Україні запущена нова модель ринку електроенергії відповідно до прийнятого Верховною Радою в 2017 році Законом України "Про ринок електроенергії". Згідно з Законом, нова модель передбачає впровадження, зокрема, ринку двосторонніх угод, ринку "на завтра", внутрішнього ринку, балансируючого ринку.

https://censor.net.ua/news/3136080/zapusk_novogo_rynka_elektroenergii_pozvolit_energoatomu_i_ukrgidroenergo_privlech_do_4_mlrld_investitsiyi

Лівий берег, 09.07.2019

Іван Плачков: Ринок електричної енергії з 1 липня – завдяки їй і всупереч!

Отже, старт нової моделі ринку електричної енергії в Україні відбувся своєчасно.

Перше липня 2019 року вже увійшло в історію енергетики і не маю сумніву, що в історію України також.

Скептицизм щодо професіоналізму реформаторів, страх від можливих не прогнозованих тарифних збурень врешті решт в тотальну зневіру не трансформувалися і ринок запрацював. Колапс в першу, саму складну декаду теж не відбувся. Натомість, реформа ринку електроенергії в Україні за своїми масштабами, на моє бачення, перевершила всі реформи в економічному секторі країни за роки незалежності.

Попри відсутність належної координації з боку державних інституцій, (незавершеність структурної перебудови ключових учасників, затримки з ліквідацією перехресного субсидування та накопичених боргів, відсутність повноцінного тестування програмних продуктів, повномасштабна модель успішно стартувала.

Один тільки цей факт, мимоволі, викликає величезну повагу та впевненість, що нова модель ринку електричної енергії, врешті решт віднайде найкоротший шлях до задоволення попиту та потреб споживачів.

З іншого боку, деякі недоліки, відверте протистояння, що можуть проявитися з часом на ринку електричної енергії, не мають стати чинниками припинення реформ в електроенергетиці. Накопичений за останні роки фаховий досвід дає впевненість – бар'єри будуть подолані. Впевнений, що ключ до того, що так і станеться лежить в площині професійного порозуміння, що іншого шляху Україна не має – доведено досвідом інших успішних країн...

Сьогодні можна констатувати факт, що в Україні створено працюючу біржу електроенергії. А це є безперечним доказом переведення української електроенергетики на рейки ринкових взаємовідносин!

Таким чином, електроенергетичний комплекс України перейшов на сучасний, максимально об'єктивний рівень взаємовідносин на ринку електроенергії, що відповідає високим світовим стандартам.

Закон про ринок електроенергії був прийнятий у 2017 році. Слід віддати належне народним депутатам, особливо **Леву Підлесецькому** та голові Комітету **Олександру Домбровському** за наполегливість та величезну просвітницьку роботу як із депутатським корпусом, так і з енергетичною громадськістю.

На першому етапі сумніви та гостру критику, в тому числі з моєю участю, викликали терміни імплементації закону та вірогідність неконтрольованих коливань цін для соціально вразливих категорій споживачів, що було обумовлено дуже важкою ситуацією з паливозабезпеченням електростанцій.

Крім того, недостатньо була організована координація роботи з підготовки необхідної нормативної документації, що було спричинене складною політичною ситуацією в країні.

На завершальному етапі з'явилося багато сумнівів щодо можливості своєчасної імплементації цього закону — як серед представників депутатського корпусу, так і серед більшості міжнародних енергетичних організацій та фінансових інституцій (що виглядало особливо дивним), не кажучи вже про численну армію експертів.

За 3-4 місяці до початку імплементації всі учасники ринку здійснили титанічну роботу...

Виглядає неймовірним, але новостворені за 10 діб до початку повномасштабної моделі державні підприємства "Оператор ринку", та "Гарантований покупець" встигли своєчасно включитися в роботу та забезпечити належне функціонування відповідних складових ринку електричної енергії. Чого це вартувало можна тільки здогадуватись, але респект професіоналізму та відданості вони вже заслужили, рівно як і фахівці ДП «Енергоринок», які підготували для цього матеріально-технічну та інтелектуальну базу

Це все разом дозволило галузі майже філігранно увійти до найскладнішого нового алгоритму взаємовідносин між усіма учасниками ринку.

Впевнений що досвід енергетиків може також стати в нагоді для завершення реформ в нафтогазовому секторі та старту ефективних реформ у сфері централізованого теплопостачання та житлово-комунального господарства.

https://lb.ua/blog/ivan_plachkov/431511_rinok_elektrichnoi_energii_z_1_lipnya.html

♦ ДОСЯГНЕННЯ І ПОХИБКИ В РЕАЛІЗАЦІЇ НОВОЇ МОДЕЛІ РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Міненерговугілля, 01.07.2019

Звернення Міністра енергетики та вугільної промисловості України Ігоря Насалика щодо впровадження ринку електричної енергії

Шановні друзі!

Сьогодні, 1 липня 2019 року, в Україні настає важливий етап впровадження реформи енергетичної системи держави - відбувається повномасштабний запуск нової моделі ринку електроенергії.

У зв'язку з цим хотів би зазначити дві важливі речі:

- по-перше, енергоринок спрямований на споживача та забезпечує можливість кожному споживачеві вибору постачальника електроенергії;
- по-друге, ми виконуємо взяті на себе зобов'язання перед енергетичним співтовариством та створюємо можливість інтеграції до європейського енергоринку, що посилить енергетичну безпеку нашої держави.

Впровадження ринку - це комплексна робота. Але ключова роль на етапі підготовки до його старту належала Міністерству енергетики та вугільної промисловості, як головному органу виконавчої влади, що формує та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі.

Отже, наголошую, що ми підготували всю необхідну нормативно-правову базу для успішного старту ринку та захисту всіх його учасників - як постачальників, так і споживачів. До закону про енергоринок було підготовлено близько 100 підзаконних актів, третина з яких була розроблена фахівцями Міненерговугілля. І це титанічна праця, яка була зроблена з дотриманням усіх європейських та міжнародних норм та стандартів у стислі терміни.

У будь-якому разі нова модель робить правила роботи для всіх учасників ринку прозорими і зрозумілими. І я впевнений, що держава від цього лише виграє. Адже рушієм змін є здорова конкуренція на рівних умовах. Споживач отримає якісні послуги за конкурентною ціною.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245380089

ЛІГА.Блоги, 01.07.2019

Перші підсумки запуску повноцінного ринку електроенергії

**Александр Трохимец, юрист, управляющий партнер
правовой группы "Трохимец и партнеры",
Президент Ассоциации энергетики Украины**

В Україні запрацював повноцінний ринок електричної енергії! Можна підбити перші підсумки.

Політичні:

1. Україна виконала взяті на себе зобов'язання перед Європейським Союзом щодо лібералізації енергетичного сектору, чим показала себе надійним партнером у міжнародних відносинах.

2. Політики не піддалися провокативним заявам деяких лобістів, що намагалися відкласти термін введення ринку, при цьому намагаючись залишити ручне управління та взяти ринок під свій контроль. Ми не стали створювати

прецедент відтермінування ринку по надуманим причинам, тим самим даючи можливість відтермінувати його до безкінечності.

Економічні:

1. Зроблено важливий крок до розбудови в Україні конкурентної ринкової середовища.

2. Реформа ринку електроенергії є ключовою для структурної перебудови економіки.

3. Ринок електроенергії буде першим товарним ринком в Україні, що має прозорий ринковий індикатор та сучасну інфраструктуру.

Технічні:

1. Єдина електроенергетична система працює в штатному режимі. Жодних надзвичайних ситуацій, збоїв з постачанням електроенергії споживачам немає.

2. Всі основні функції нового ринку електричної енергії запрацювали. Жодних загроз для функціонування ринку немає.

Цінові:

1. Ціна на електроенергію для населення не підвищилась й залишиться стабільною до 31 грудня 2020 року. При цьому вона залишається найнижчою серед країн Європи.

2. Ціни продажу електроенергії на «ринку на добу наперед» закрились на рівні нижчому, ніж був встановлений Регулятором як ціновий поріг. Слід відмітити, що цей сегмент ринку є індикативним щодо цін для всіх споживачів, крім населення. Отже, перші результати торгів можна оцінювати, як дійсно потужну силу ринку.

3. Ціна електроенергії, виробленої на електростанціях теплової генерації знизилась на 13% і склала 1,59 грн/кВт*год.

4. Ціна виробництва електроенергії на атомних електростанціях зросла з 0,57 грн/кВт*год до 0,77 грн/кВт*год або на 35%. Це дасть змогу ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ» отримати додаткові кошти на підвищення безпеки атомних електростанцій та виконання зобов'язань щодо забезпечення населення електричною енергією у рамках виконання спеціальних обов'язків.

5. Також зріс тариф державної компанії «Укргідроенерго» на 47%, або з 0,75 грн/кВт*год до 1,10 грн/кВт*год. Це дасть джерело для модернізації гідроелектростанцій.

Загальні підсумки:

1. Ринок встановлює рівновагу між різними його суб'єктами. Ми бачимо, що ті компанії, які за старої моделі ринку жалілися на хронічне недофінансування (ЕНЕРГОАТОМ, Укргідроенерго) отримали більше коштів, а компанії теплової генерації, що піддавалися постійній критиці за високі тарифи - отримали зниження вартості.

2. Не зважаючи на перерозподіл фінансових потоків на ринку електричної енергії, всі його суб'єкти продовжують працювати. Вартість електричної енергії для споживачів не зростає на 20-30% чи навіть 50%, як пророкували деякі політики. Сама енергосистема працює і жодних відключень цілих міст, як знову ж таки пророкували ті ж політики, не відбулося.

3. Окремо слід сказати про теплову генерацію. Дійсно, частина теплових електростанцій намагалася поставити високі ціни на електроенергію свого виробництва, але не змогла продати її на аукціонах. Це підтверджує тезу про силу

ринку, адже, якщо вони й надалі намагатимуться так робити - взагалі нічого заробити не зможуть.

Події останніх двох місяців та перші підсумки функціонування ринку електричної енергії говорять про те, що всі заяви представника Президента Андрія Геруса були не більше, ніж страшилками, метою яких було лише сформувані певну суспільну думку про необхідність відтермінування ринку електричної енергії. Це говорить лише про невисокий рівень фахової підготовки пана Геруса, що, в свою чергу, дискредитує самого Президента Володимира Зеленського та його команду!

Отже, фізика виявилась сильнішою за політику - ніяких негативних наслідків введення ринку не спричинило. Й навпаки, перші торги продемонстрували імпульс на зниження ціни.

Україна твердо стала на шлях розвитку електроенергетики за європейською моделлю і назад вже шляху нема!

<https://blog.liga.net/user/altrohimets/profile>

Українські Новини, Економічна правда,
РБК-Украина, Деловая столица Українська енергетика, 01.07.2019
«Украина 1 июля дала старт новому оптовому рынку э/э»

Во исполнение принятого в апреле 2017 года закона "О рынке электроэнергии" в Украине с 1 июля запущен новый оптовый рынок э/э, предполагающий переход от работы по модели единого покупателя к конкурентному механизму.

С 1996 года по июнь 2019 года всю производимую в стране э/э покупало госпредприятие "Энергорынок", оно также продавало ее независимым поставщикам и региональным энергосбытовыми компаниям, для поставки конечным потребителям.

В новой модели "Энергорынок" теряет свои функции. После полного погашения дебиторской задолженности оно будет ликвидировано. Продажа э/э с 1 июля 2019 года осуществляется по прямым двусторонним договорам (ДД) между производителями и крупными потребителями, поставщиками. Предполагается, что по ДД будет реализовываться 70-80% всей потребляемой в стране э/э.

Помимо этого, вводятся биржевые сегменты – рынок "на сутки вперед" (РСВ) и внутрисуточный рынок (ВСП), где можно приобрести объемы э/э, необходимые для покрытия потребления следующих суток, а также оперативно купить/продать необходимых объемы в течение суток соответственно. За организацию этих сегментов рынка отвечает выделенное из "Энергорынка" ГП "Оператор рынка". По его прогнозу, на биржевых сегментах во втором полугодии 2019 года будет реализовываться около 20% всей потребляемой в стране э/э. Стоимость э/э на этих сегментах формируется по принципу "спрос-предложение". Для сдерживания неконтролируемого роста цены э/э на указанных сегментах, по решению Нацкомиссии, осуществляющей госрегулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), на переходной период в девять месяцев установлены ограничения (price caps). В период минимальной нагрузки (с 00:00 по 08:00 и 23:00 по 24:00) предельная цена составляет 959,12 грн за МВт-ч (без НДС), в период максимальной нагрузки (с 08:00 до 23:00) – 2048,23 грн за МВт (без НДС).

НАЭК "Укрэнерго" как оператор системы передачи (ОСП) отвечает за функционирование балансирующего рынка – на его платформе рассчитывается стоимость небалансов (разницы между прогнозным и фактическим потреблением).

Предусмотрен также рынок вспомогательных услуг, где будет обеспечиваться оплата услуг генерирующих компаний за резервные мощности и пр.

Согласно принципам работы рынка, самая низкая цена э/э будет устанавливаться по ДД, дальше средняя стоимость ресурса будет расти в такой последовательности: РСВ, ВСР, балансирующий рынок. Для предотвращения роста цен на э/э для населения Кабинет министров утвердил механизм публичных спецобязательств (PSO, Public Service Obligation). НАЭК "Энергоатом" и "Укрэнерго" обязаны продавать, соответственно не более 90% и 35% своей э/э по предельным ценам (их среднему тарифу за март-май 2019 года) по двусторонним договорам, заключенным на электронных аукционах. Ее покупателями выступают ОСП, (операторы системы распределения) и "Гарантированный покупатель" (госпредприятие, создаваемое на базе "Энергорынка", одной из его основных функций является гарантия выкупа э/э по "зеленым" тарифам). "Гарантированный покупатель" будет реализовывать э/э по административно установленной цене поставщикам универсальных услуг (ПУУ), а те впоследствии – населению.

С целью запуска с 1 июля новой модели рынка э/э накануне была осуществлена часть операций. В частности, 30 июня состоялись первые торги на РСВ (продажа объемов, которые будут потреблены 1 июля). В торговой зоне "Объединенная энергосистема Украины" было продано 150,895 млн кВт-ч по средневзвешенной цене 1594,188 грн за МВт-ч, в торговой зоне "Бурштынский остров" реализовано 9,435 млн кВт-ч в среднем по 1776 грн за МВт-ч. Также стартовали торги на ВСР. В дальнейшем операции будут проходить ежедневно.

Первые торги по продаже для целей PSO состоялись 27 июня на Украинской энергетической бирже (УЭБ). НАЭК реализовал 4 млн 144,824 тыс. МВт-ч электроэнергии базовой нагрузки по цене 566,70 грн/МВт-ч (здесь и далее без НДС), ЧАО "Укрэнерго" – 138 МВт-ч э/э пиковой нагрузки по цене 673,76 грн/МВт-ч. Следующий аукцион на УЭБ намечен на 2 июля.

Данные о расчетах на балансирующем рынке на данный момент пока неизвестны.

Українські новини, «Бизнес.цензор», 01.07.2019

В Украине запущен и работает без сбоев новый энергорынок, - оператор рынка

1 июля стартовала новая модель рынка электроэнергии в соответствии с нормами закона "О рынке электрической энергии", принятого в 2017 году. Результаты первых торгов свидетельствуют об успешном старте энергореформы. Такое мнение высказал директор ГП "Оператор рынка" Владимир Евдокимов. По его словам, в течение последних двух суток перед запуском новой модели оптового рынка э/э персонал "Оператора рынка", отвечающий за функционирование РСВ и внутрисуточного рынка (ВСР), работал круглосуточно, чтобы обеспечить своевременное начало операций, которые предполагает новая модель рынка э/э.

"Из-за некорректно поданных заявок участников рынка, которые выставили завышенные цены, система не верифицировала эти данные. Поэтому по состоянию на 1:00-2:00 часа ночи Оператор рынка вынужден был приостановить торги. Но к

2:00 мы совместно со словацкими специалистами нашли решение и решили данный вопрос. С 3:00 ночи бесперебойно работает и "внутрисуточный рынок", - разъяснил Евдокимов.

Как сообщалось, с намеченным на 1 июля 2019 года запуском новой модели рынка рынка ГП "Оператор рынка" провел первые конкурентные торги на РСВ: **на платформе было продано 150,9 млн кВт*ч по средней цене 1,594 грн за кВт-ч.**

С запуском рынка также вводятся двусторонние договора между производителями и поставщиками/крупными потребителями, биржи – РСВ и внутрисуточный рынок (ВСР), а также балансирующий рынок, на котором будет рассчитываться стоимость небалансов (разницы между прогнозным и фактическим потреблением). РСВ – это основной биржевой сегмент нового рынка электроэнергии, на котором происходит продажа электроэнергии для потребителей на ежедневной основе.

Своевременный запуск рынка является условием предоставления Украине макрофинансовой помощи ЕС в размере EUR500 млн.

<https://ukranews.com/news/639397-v-ukraine-zapushhen-i-rabotaet-bez-sboev-novyj-energorynok-operator-rynka?fbclid=IwAROpYpWnNe0sfo1AMbeA7atVpnjvS63Bzl5K0ewquvhbIOpyy09SommWqnE>

РБК-Украина, Цензор.нет, 01.07.2019

**Зеленский предлагает Раде новую формулу расчета цены электроэнергии
Президент предлагает в соответствующем законе отсрочить переход к новой модели рынка электроэнергии на июль 2020**

В Верховной раде Украины появился текст законопроекта авторства президента **Владимира Зеленского** №10401 "О внесении изменений в некоторые законы Украины по снижению стоимости электрической энергии". Об этом свидетельствуют данные на сайте Рады.

В частности, документом предлагается предусмотреть механизм формирования стоимости электрической энергии, произведенной на угольных электростанциях, по принципу учета реальных обоснованных затрат на ее производство...

26 июня Зеленский зарегистрировал в Верховной раде законопроект №10401 - закон о внесении изменений в некоторые законы Украины по снижению стоимости электроэнергии. Документ был определен президентом как неотложный.

https://censor.net.ua/news/3134992/zelenskiyi_predlagaet_rade_odobrit_novuyu_fo_rmulu_rascheta_tseny_elektroenergii

УНИАН, Gazeta.ua, 01.07.2019

Запустив энергорынок 1 июля, Украина выполнила свои обязательства перед Европой – нардеп

Украина сделала большой шаг к завершению самого сложного, теста на зрелость и готовность к реформам – запустила новый рынок электроэнергии с 1 июля. Так прокомментировал сегодняшний запуск нового рынка электроэнергии народный депутат Украины **Артур Мартович**.

«Рынок заработал - это совместная работа по вхождению Украины в единое европейское энергетическое сообщество. Сегодня уже не нужно сомневаться, закон вступил в силу. И хотелось бы, чтобы этот закон не отменялся никакими подзаконными актами, потому что такая информация и есть, что есть попытка

отменить этот рынок. Это есть наши обязательства и имидж нашей страны на европейском и международном уровне», - подчеркнул народный депутат.

Депутат также подчеркнул, что с запуском нового рынка энергосистема Украины работает стабильно.

На сегодняшний момент есть небольшие технические доработки, которые решаются "Оператором рынка"...

По словам директора ГП «Оператор рынка» **Владимира Евдокимова** внутрисуточный рынок также работает бесперебойно.

<https://www.unian.net/economics/energetics/10602051-zapustiv-energorynok-1-iyulya-ukraina-vypolnila-svoi-obyazatelstva-pered-evropoy-nardep.html>

Факты, Украинские Новости, Gazeta.ua, Контракты.UA, Znaj.ua, 03.07.2019

Центр Разумкова оценивает запуск нового энергорынка как успешный

Запуск нового рынка электроэнергии прошел успешно. Украина сделала первый шаг к внедрению европейской модели рынка. Об этом заявил директор энергетических программ Центра Разумкова **Владимир Омельченко**.

"Расцениваю запуск рынка как достаточно успешный. Но в то же время это только предварительный, первый этап развития рынка. Еще существует много проблем, которые необходимо решать. Это проблемы неплатежей, проблема заниженных цен на электроэнергию для населения. А также ряд вопросов, связанные с тем, что ПСО - система субсидирования дешевых цен на электроэнергию за счет "Энергоатома" и "Укрэнерго" - не соответствует европейской практике и требует доработки", - отметил Омельченко.

По мнению эксперта, 1 июля Украина сделала первый шаг на пути к европейской модели рынка электроэнергии, внедрить которую обязалась в рамках имплементации норм Третьего энергопакета Евросоюза.

"Европейские институты не будут считать, что прямо уже сейчас, с 1 июля модель полностью идеальная, соответствует всем европейским директивам, и рынок является абсолютно адекватным европейским моделям. Сделан только первый шаг на долгом пути к развитию рынка и постепенному его приходу к конкурентной, прозрачной модели, которая существует в Европейском Союзе", - подчеркнул Омельченко.

<https://fakty.ua/310438-centr-razumkova-ocenivaet-zapusk-novogo-energorynka-kak-uspeshnyj>

УНН,03.07.2019

Новий ринок електроенергії працює: обсяги торгів збільшуються, ціна падає

Директор по управлінню портфелем енергоресурсів трейдингової компанії Д.Трейдінг **Дмитро Маляр**, прокоментував четвертий день роботи нового ринку електроенергії України.

"Сьогодні на ринку було встановлено черговий рекорд по обсягам торгів в ОЕС України — 161 млн кВтг (+3,5% до торгів минулого дня) при чому у денній зоні обсяг торгів збільшився на цілих 4%. В контексті стабільних погодних умов це більш ніж суттєве зростання ліквідності ринку. В грошовому виразі денний обсяг торгів склав 263 млн грн. У „сухому залишку" обсяг фізичних торгів на ринку на добу наперед в новоствореному українському ринку електроенергії в три рази

більше порівняно з ринками Угорщини, Словаччини, Румунії та Чехії РАЗОМ узятими!!!", — написав він на ФБ-сторінці компанії Д.Трейдінг.

При цьому, ціна на електроенергію на конкурентному ринку поступово знижується.

"Щодо цін в торговій зоні ОЕС України. Нічна зона (офпик) торгувалася на рівні 916 грн/МВтг (відносно минулого дня ціна впала на 2%). Зростання попиту у денній зоні призвело до збільшення цін у 11-15 години доби, що призвело до коригування цінового індикатора ринку ОЕС України до 167 коп/кВтг (+1,0 % до показників минулої доби). Обсяг торгів в острові БуТЕС на 4 липня значно збільшився на 23% у порівнянні з попереднім днем, до 11 млн кВтг. Це також рекорд! Погодинні ціни незначним чином відрізняються від ОЕС України. Однак, на відміну від ОЕС України, завдяки зміні погодинного профілю поставки, ціна на цьому сегменті ринку знизилась до 168 коп/кВтг (-1,2%)", — зазначає Маляр.

Експерт також прокоментував ситуацію довкола призупинення Окружним адміністративним судом Києва тарифів для НЕК "Укренерго".

"Головна тема в судовій системі — реакція учасників ринків на вчорашню ухвалу Київського адміністративного суду щодо призупинення дії постанов НКРЕКП № 954 та № 955 від 7 червня 2019 року, якими були встановлені тарифи для НЕК „Укренерго“. Сьогодні НКРЕКП подала відповідну апеляційну скаргу на рішення суду. Так, Регулятор наголосив, що рішення про встановлення тарифів на послуги оператора системи передачі були прийняті у відповідності до чинного законодавства України, зокрема Закону України „Про ринок електричної енергії“ та враховують ключові складові для запуску та функціонування нової моделі конкурентного ринку електричної енергії. Позиція Регулятора ще раз свідчить про стабільність і незмінність енергетичного курсу на прозорість та ринкові відносини", — підкреслив він.

<https://www.unn.com.ua/uk/news/1810859-noviy-rinok-elektroenergiyi-pratsyuye-obsyagi-torgiv-zbilshuyutsya-tsina-padaye>

Главком, 03.07.2019

Противники енергореформи готують хакерську атаку на інфраструктуру ринку електроенергії, – експерт

Інтернет-сайти ключових операторів конкурентного ринку електроенергії можуть зазнати хакерської атаки, яку готують противники реформи енергоринку, повідомив на сторінці у Facebook президент Асоціації енергетики України **Олександр Трохимець**.

«З'явилась інформація, що готується хакерська атака на сайти державних підприємств, які забезпечують функціонування ринку електричної енергії. Мова йде про ДП «НЕК «Укренерго», ДП «Гарантований покупець» та ДП «Оператор ринку»! Саме на сайтах цих компаній знаходяться електронні платформи, через які ведуться торги на таких сегментах ринку електричної енергії, як «ринок на добу наперед» та «внутрішньодобовий ринок». А ДП «НЕК «Укренерго» здійснює оперативно-диспетчерське управління електроенергетичною системою України» - пише Трохимець.

Експерт переконаний, що організаторами можливою хакерської атаки є противники нового ринку електроенергії.

«Як бачимо, комусь дуже не хочеться мати вільного ринку електричної енергії. Ці люди готові покласти енергосистему, аби тільки повернути електроенергетику до стану ручного управління! Сподіваюсь, що, у разі хакерських атак, сайти вказаних компаній вистоять, а силові органи забезпечать ефективне розслідування таких диверсій!!!» - стверджує Трохимець.

<https://glavcom.ua/economics/finances/protivniki-energoreformi-gotuyut-hakersku-ataku-na-infrastrukturu-rinku-elektroenergiji-ekspert-606825.html>

БизнесЦензор, uarcom.info, 03.07.2019

За два дні роботи нового ринку е/е ціна для промспоживачів зросла на 22% - «Інтерпайп»

У поширеній у середу заяві компанія констатує: середня ціна торгів на новому ринку електроенергії 1-2 липня становить 1,58 грн/кВт-год, що приблизно відповідає рівню оптово ринкової ціни (ОРЦ) на електроенергію в червні.

"Водночас до цієї ціни треба додати тариф на передання НЕК "Укренерго", який до 1 липня входив до ціни ОРЦ. Тепер же цю послугу промспоживачі мають оплачувати окремо. Згідно з постановою НКРЕКП від 07.06.2019 №954, цей тариф становить 34,74 коп./кВт-год (без ПДВ). Отже, витрати промспоживачів на електроенергію зросли на 22% з урахуванням тарифу на передання, повна ціна електроенергії становить близько 1,93 грн/кВт-год", - йдеться в заяві "Інтерпайпу".

Крім того, в ній наголошується, що роботу нового ринку з 1 липня мали забезпечувати чотири сегменти: ринок довгострокових договорів, ринок на добу вперед (РДВ), внутрішньодобовий ринок (ВДР), балансувальний ринок. Однак на момент відкриття ринку працював тільки один сегмент - РДВ, а через добу заробив ВДР. Тим не менш, досі в повну міру не працює ринок довгострокових договорів для всіх учасників енергоринку.

У компанії додають, що тільки в останній момент перед запуском ринку НКРЕКП постановою №1169 від 24.06.2019 встановила верхнє обмеження ціни на РДВ у розмірі 0,959 грн/кВт-год без ПДВ для непікового навантаження і 2,048 грн/кВт-год без ПДВ для пікового, а також обмеження на балансувальному ринку в розмірі +/-15% до граничної ціни РДВ.

Торкаючись рішення Окружного адміністративного суду Києва, яким зупинено дію постанов НКРЕКП №954 і №955 щодо встановлення тарифу на послуги передання е/е та диспетчерського управління НЕК "Укренерго", в "Інтерпайпі" констатують відсутність ясності щодо подальшого розвитку ситуації.

Директор із фінансів та економіки "Інтерпайпу" **Денис Морозов** вважає, що наразі процес формування тарифів на енергоринку став безконтрольним.

"При цьому зростання цін на електроенергію з 1 липня поставило на грань катастрофи економіку великих промислових споживачів. Це призвело до підвищення собівартості й неконкурентоспроможності нашої продукції на зовнішніх ринках, після чого піде скорочення виробництва, зрив запланованих інвестиційних програм, а також неможливість подальшого підвищення зарплат виробничому персоналу. Аналогічний ефект відчує малий і середній бізнес, удар по якому буде ще сильнішим", - прогнозує Морозов, слова якого наведено в заяві компанії.

"Інтерпайп" входить до десятки найбільших у світі виробників безшовних труб, є третім за величиною виробником суцільнокатаних залізничних коліс у світі.

У структурі компанії - п'ять промислових активів: "Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод (НТЗ)", "Інтерпайп Новомосковський трубний завод (НМТЗ)", "Інтерпайп Ніко-Тьюб", "Дніпропетровський Втормет" й електросталеплавильний комплекс "Дніпросталь" під брендом "Інтерпайп Сталь". Кінцевим власником Interpipe Limited є український бізнесмен **Віктор Пінчук** і члени його сім'ї.

<https://ua.interfax.com.ua/news/economic/597497.html>

From-UA, UA.utro.news, Жизнь, 03.07.2019

Новый рынок электроэнергии:

к чему стоит готовиться бытовым потребителям

После 2021 года условия приобретения электроэнергии для бытовых потребителей могут быть такими же, как и для юрилиц. Об этом в эксклюзивном комментарии – From-UA рассказал кандидат юридических наук, эксперт по вопросам ЖКХ **Андрей Никончук**.

По словам нашего собеседника, с введением нового рынка электроэнергии в Украине для бытовых потребителей равным счетом ничего не меняется.

В то же время, эксперт обращает внимание на то, что велика вероятность того, что так будет всегда.

«Звучит мнение, что после 2021 года условия приобретения электроэнергии для бытовых потребителей могут быть такими же, как и для не бытовых, то есть, возможно подорожание после 2021 года. **До этого периода определенные специальные обязательства наложены на «Укрэнерго» и «Энергоатом» - это два субъекта больших генераций на рынке электроэнергии нашей страны. Это государственные субъекты энергогенераций. Почему так? Прежде всего, специальные обязательства наложены на государственные субъекты, потому что речь идет о поставке электроэнергии для населения, а раз для населения, то это значит, что это социальная функция государства. Социальную функцию государство может тянуть за счет собственного ресурса. А собственным ресурсом являются активы, которые находятся в руках государства - «Энергоатом» и «Укрэнерго». Соответственно, негосударственные активы - это тепловая генерация, которая у нас сосредоточена в ДТЭКе, в других субъектах генераций», - объясняет собеседник издания.**

А вот для юрилиц, продолжает эксперт, уже будет предложено несколько моделей рынка.

«Речь идет о так называемом рынке «сутки наперед», рынке текущего потребления и рынке балансировки. В зависимости от того, насколько юрилицо-потребитель сможет прогнозировать свое потребление, он и будет выбирать интересующую его модель, предложенную поставщиками. Это должно привести к определенной дисциплине потребления со стороны юрилиц и, таким образом, к прогнозируемости рынка электроэнергии», - добавил наш собеседник.

<https://from-ua.com/news/500037-novii-rinok-elektroenergii-k-chemu-stoit-gotovitsya-bitovim-potrebitelyam.html>

Главком, УНІАН, Newseek, Gazeta.ua, Апостроф, 04.07.2019

«Роттердам +» зіграв свою позитивну роль,

але в новій моделі ринку формули вже не має, -експерти

До введення нового оптового ринку електроенергії методика «Роттердам плюс» використовувалася для визначення вартості вугілля в тарифі теплової генерації, але в новому конкурентному ринку вона припинила свою дію. Таку думку висловив енергоексперт, директор енергетичних програм Центру світової економіки і міжнародних відносин НАН України **Валентин Землянський**.

«Коли розраховувалася вартість кіловат - годину (кВт·ч) теплової генерації, там одна зі складових - це вугілля. Для того, щоб порахувати вартість вугілля, використовувалася формула «Роттердам плюс». Тому що раніше вартість енергії розділеної теплової станції враховувалася в загальній оптово-ринковою ціною. Ціна вугілля мала свій вплив на формування оптової ціни. Зараз цього немає. Зараз ціна формується між продавцем і покупцем. Тобто, в «Роттердамі плюсі» за визначенням немає ніякої необхідності», - повідомив енергоексперт.

«Тепловики продають (вироблену електроенергію - ред.) споживачам, трейдерам, які купують на біржі. Тобто, в цьому принципова різниця. Тому як формується ціна теплової енергії - це тепер проблема виробника. Тобто, самої генерації. Вони можуть вважати, як їм заманеться. Це вже ніяк не впливає на ситуацію в цілому в країні», - зазначив Землянський.

Землянський підкреслив, що «Роттердам плюс» зіграв свою позитивну роль, але формула остаточно припинила свою дію з введенням нової моделі ринку. На його думку, вже немає сенсу говорити про «Роттердам плюс» і «Роттердам мінус» в новій моделі енергоринку.

«Вся ця історія з «Роттердам мінус» чисто політична, піарна тема, яка під собою не має ніяких економічних обґрунтувань», - вважає експерт.

У свою чергу директор спеціальних програм НТЦ «Психея» **Геннадій Рябцев** упевнений: формула «Роттердам плюс» була надмірно демонізована.

За його словами, проблема була не в формулі. «Оскільки ціна цього енергетичного вугілля була прив'язана до цього показника, то вартість теплової енергії, одержуваної з того ж самого вугілля, на тих же самих ТЕС, зросла. Це не мало ніякого відношення до ринку електричної енергії. Це мало відношення до ринку житлово-комунальних послуг, зокрема, послуги опалення. Фактично з 1 липня ця формула вже не використовується», - зазначив Рябцев.

<https://glavcom.ua/economics/finances/rotterdam-plyus-zigrav-svoyu-pozitivnu-rol-ale-v-noviy-modeli-rinku-formuli-vzhe-nemaje-energoeksperti-607112.html>

Українські новини, 08.07.2019

Средневзвешенная цена электроэнергии за неделю работы нового рынка не превысила цену июня, - Дмитрий Маляр

Директор по управлению портфелем энергоресурсов D.Trading **Дмитрий Маляр** на странице компании в Facebook, сообщил:

"Начало второй торговой недели хороший повод подвести итоги первого исторического. Средневзвешенная цена в ОЭС Украины 1-7 июля составила 161,9 коп/кВтч, что тождественно оптовой рыночной цене, которая действовала в июне", - написал Д.Маляр.

Он также сообщил: "Торги на воскресенье на рынке на сутки вперед сопровождались снижением объемов до 124,8 млн кВтч (-20% к средним значениям недели) и соответственно цены в 157,2 коп / кВтч. Основной драйвер - воскресенье - это традиционно дно недельного цикла потребления, дополнительно сопровождалось довольно комфортными температурами окружающей среды. Торги на понедельник и вторник в ОЭС Украины отметились ростом спроса до величин четверга-пятницы и корректировкой цен в 162,0 и 166,7 коп/кВтч соответственно".

Эксперт обратил внимание, что с точки зрения предложения на рынке в ОЭС Украины наблюдается минимальная аварийность (только 1 энергоблок) и достаточные запасы угля (ни одна работающая ТЭС не имеет запасов угля ниже 50 тыс. тонн).

Особенно Маляр отметил рост импорта электроэнергии, по его мнению, является важным условием создания конкуренции на новом рынке.

"На прошлой неделе Украина впервые осуществила импорт электроэнергии. А уже сегодня НЭК "Укрэнерго" подвела итоги - за четыре дня работы нового рынка электроэнергии импортировано 19,6 млн кВт часов электроэнергии. Полностью согласен с коллегами, что **именно импортные поставки является важным условием для создания прозрачной конкуренции на украинском рынке электроэнергии**", - написал он.

<https://ukranews.com/news/641000-srednevzveshennaya-tsena-elektroenergii-za-nedelyu-raboty-novogo-rynka-ne-prevysila-tsenu-iyunya>

Сайт ДП «НЕК «Укрэнерго», 08.07.2019

**За перший тиждень роботи нового ринку електроенергії
в Україні імпортовано 37,705 млн кВт·годин**

Протягом 1-7 липня 2019 р. в «енергоострів Бурштинської ТЕС» імпортовано 37,705 млн кВт·годин електроенергії зі Словаччини.

За той же період експорт електроенергії з «енергоострова Бурштинської ТЕС» склав 77,743 млн кВт·годин. Експорт відбувався в такі країни, як Угорщина, Словаччина та Румунія.

Імпортні поставки електроенергії наразі є найвагомішою умовою для створення прозорої конкуренції серед українських виробників електроенергії. Нова модель ринку зняла регуляторні обмеження для вільного імпорту електроенергії в Україну.

<https://ua.energy/media/pres-tsentr/pres-relizy/za-pershyj-tyzhden-novogo-rynku-elektroenergiyi-v-ukrayinu-importovano-37-705-mln-kvt-godyn/>

♦ СИНХРОНІЗАЦІЯ З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ЕНЕРГЕТИЧНОЮ СИСТЕМОЮ – ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА КРАЇНИ

LB.ua, Україна сьогодні, 28.06.2019

Електроенергетична стратегія. Чи захистить Україна Європу від Росії?

Ольга Кошарна

Європейська опора енергетичної стратегії України – це повна синхронізація та присутність на ринку Європейського Союзу, що в свою чергу вимагає ретельного аналізу національної енергетичної політики. З точки зору України особливу увагу слід приділяти процесу синхронізації країн Балтії та паралельному процесу відокремлення від енергосистеми Росії. Є парадоксом та важливим попередженням для України той факт, що країнам Балтії було легше стати членом Європейського Союзу, НАТО або ввести євро як валюту, ніж від'єднатися від енергетичної системи Росії. Важливість для РФ десинхронізації балтійських держав від російської енергосистеми чітко видно при аналізі нової Доктрини енергетичної безпеки РФ.

Процес повної синхронізації країн Балтії з європейською енергосистемою прискорився після 2015 року під тиском як НАТО, так і Комісії Європейського Союзу. Синхронізація стала політикою запобігання агресивній політиці Російської Федерації у застосуванні форм гібридної війни проти сусідніх країн. Останні події демонструють, що Росія не відмовляється від тактики блокування процесу синхронізації країн Балтії.

Для здійснення синхронізації з європейською системою першочергово країни Балтії повинні були провести тест у т.зв. ізольованій системі. Цей тест передбачає тимчасове відключення Литви, Латвії та Естонії від сусідів, а отже і від системи, контрольованої Москвою. Нагадаю, що Калінінград, а отже Російська Федерація, щоб задовольнити свої потреби в електроенергії, імпортує її з Литви, яка у свою чергу отримує електроенергію з Росії. На думку Москви, проведення тесту в країнах Балтії серйозно поставило б під загрозу енергетичну безпеку Калінінграда, і тому Росія вирішила провести аналогічний тест перед тим, як це зроблять країни Балтії.

Чи можна вважати такі дії Росії збігом обставин чи це все ж-таки чітке та зрозуміле послання до суспільства країн Балтії – гібридна енергетична війна?

Країни Балтії припускають можливість повної синхронізації в 2025 році – до речі, як і Україна. Але якщо на сьогодні Литва виконала близько 40% необхідних заходів (169 з 409 стратегічних цілей), аналогічно – Латвія та Естонія, то на сайті Укренерго такі показники відсутні.

Водночас досвід країн Балтії показує, що процес повної синхронізації відбувається не лише в інженерному вимірі, але і в геополітичному, і виходить за рамки діяльності одного системного оператора. Підтвердженням такої стратегії є наступний факт: 13 червня 2019 року Парламент Литви прийняв закон про синхронізацію до 2025 року електричної мережі Литви з ЄС через Польщу.

Це є одним з найважливіших рішень, оскільки стосується суверенітету Литви, Латвії та Естонії.

Український системний оператор «Укренерго» був переведений зі сфери управління Міненерговугілля до Міністерства фінансів на початку 2019 року. Це

стратегічне рішення відкриває питання про центр управління енергетичною безпекою України та координацію процесів лібералізації, синхронізації та реструктуризації енергетичного сектора. Чи є у Міністерстві фінансів компетенції та фахівці, які будуть ефективно управляти таким важливим стратегічним процесом? Сьогодні за успіх синхронізації політична відповідальність лягає на міністра фінансів, який жодним чином не є дотичним до таких тем як енергетичні геополітичні війни.

.... В усіх країнах контроль власності знаходиться в міністерстві енергетики або, як в Польщі, у спеціального міністра у канцелярії прем'єра, відповідального за інфраструктуру енергетичної безпеки. Це сфера енергетичної безпеки держави і вимагає спеціальних знань і координації між енергетичною дипломатією, розвідкою та іншими службами, а часто також парламентом. Це сфера домінування держави, особливо в контексті сусідства Російської Федерації і військових дій, як у випадку з Україною.

Ключові особи, які приймають рішення в енергетичній сфері України, повинні відповісти на основне питання: чи знаходиться сьогодні в Києві центр координації процесів лібералізації ринку, синхронізації енергетичної системи та реструктуризації гірничого та енергетичного сектора? ...

Особи, які приймають рішення в енергетичному секторі України повинні мати реальну оцінку національної стратегії інтересів України на шляху інтеграції до Європейського Союзу. На жаль, якість експертизи з боку Європейського енергетичного співтовариства залишає бажати кращого. Потрібно більше національних аналізів, сильний голос експертів парламенту та сектору.

Необхідно взяти уроки з досвіду того, як Росія здійснила лобіювання Nord Stream 2 з мовчазним схваленням багатьох членів Європейського Союзу. На жаль, це відбувається також і в електроенергетиці, але не має аналогічного розголосу.

Маю на увазі «атомний Nord Stream 2» – білоруську АЕС, зведену Росією поблизу міста Островець, незважаючи на протест Литви, за 46 км від Вільнюса...

Адже енергоринки Польщі та країн Балтії є ринками структурного дефіциту електроенергії. Польща балансує на межі blackout з 2015,

Ми маємо 13,8 тис. МВт встановленої потужності АЕС – це 15 ядерних енергоблоків, це найбільший електроенергетичний потенціал у Центральній Європі. Україна могла б зробити електроенергію одним з основних факторів економічного зростання та захистити не лише власні геополітичні інтереси, але й Східної Європі. Саме цю мету переслідує ініційований ще у 2015 році проект «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз», який гальмувався протягом 2016-2018 рр.

Отже, які висновки для України випливають з уроків країн Балтії на шляху до повної синхронізації? По-перше, Росія здійснює і буде проводити діяльність, яка буде дестабілізувати цей процес. По-друге, необхідна системна інтеграція стратегічного управління процесами синхронізації з країнами Європейського Союзу та десинхронізація з Російською Федерацією. По-третє, необхідний центр координації та стратегічного управління процесами лібералізації ринку, синхронізації та десинхронізації та реструктуризації енергетичного ринку, яким за своїм функціоналом повинно стати Міністерство енергетики та вугільної промисловості. Саме тому першочергово слід призупинити процес демонтажу

системи стратегічного управління. І, нарешті, в четвертих, електроенергетика (як нафта та газ) потребує координації діяльності всіх гілок влади із залученням РНБОУ. За умов, якщо всі гравці відстоюватимуть, звісно, проукраїнські державницькі інтереси.

https://lb.ua/economics/2019/06/28/430672_elektroenergetichna_strategiya_chi.html

Міненерговугілля, 10.07.2019

Здійснення державно-приватного партнерства щодо проекту Енергетичний міст «Україна-ЄС» створить умови для інтеграції об'єднаної енергетичної системи України до європейської енергосистеми ENTSO-E

Під головуванням першого заступника Міністра **Тетяни Максимець** 9 липня відбулось засідання комісії з питань проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення **державно-приватного партнерства щодо проекту Енергетичний міст Україна-ЄС**.

Під час засідання розкрито конверти з конкурсною пропозицією. Єдиним претендентом щодо реалізації проекту є компанія «ЮКРЕЙН ПАУЕР БРІДЖ КОМПАНІ ЛІМІТЕД».

Проект «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз» започатковано у 2015 році розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.06.2015 № 671-р.

Мета здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз» полягає у створенні умов для інтеграції об'єднаної енергетичної системи України до європейської енергосистеми ENTSO-E за рахунок забезпечення експорту електричної енергії з енергоблока № 2 Хмельницької АЕС до країн Європейського Союзу та створення на цій основі механізму фінансового забезпечення розвитку генеруючих потужностей атомної енергетики.

Проект передбачає організацію видачі потужності з блока № 2 Хмельницької АЕС в енергосистему ЄС шляхом включення його до складу Бурштинського енергоострова разом із 750/330 кВ ПС «Західноукраїнська» та 750 кВ ЛЕП ХАЕС-Жешув (Польща). Отримувані від експорту електроенергії з цього блока кошти планується використати для фінансування будівництва блоків № 3 та № 4 Хмельницької АЕС.

Досягнення вищезазначеної мети має здійснюватися шляхом: розширення «Бурштинського енергоострову» (включення до нього енергоблока №2 Хмельницької АЕС, підстанції 750/330 кВ «Західноукраїнська» та міждержавної електричної мережі ПЛ-750 кВ «Хмельницька АЕС – Жешув (Польща)»).

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article;jsessionid=E0708569396818288F132D53B2912033.app1?art_id=245383020&cat_id=35109

Українські Новини, 05.07.2019

За 4 дні роботи нового ринку в Україну імпортовано 19,6 млн кВт-год електроенергії, - "Укренерго"

За 4 дні роботи нового ринку електричної енергії в Україні було імпортовано 19,571 млн кВт-год електроенергії.

Про це йдеться в повідомленні національної енергетичної компанії "Укренерго", передають Українські Новини.

"1 липня 2019 старт нової моделі ринку дозволив відкрити імпорту електроенергії в Україні. За перші чотири дні в "енергоострів Бурштинської ТЕС" було імпортовано 19,571 млн кВт-год зі Словаччини. За той же період експорт електроенергії з "енергоострова Бурштинської ТЕС" становив 42,297 млн кВт-год", - сказано в ньому.

Згідно з повідомленням, трейдери експортували електроенергію до таких країн як Угорщина, Словаччина і Румунія.

Як повідомляли Українські Новини, в Україні з 1 липня запущено новий ринок електричної енергії.

На початку липня компанія "ЕРУ Трейдинг" вперше в Україні здійснила імпорту електроенергії.

Сайт ДП «НЕК «Укренерго», 10.07.2019

Укренерго спільно з elia grid international

впроваджуватимуть європейські принципи диспетчеризації

Укренерго підписало Угоду з [Elia Grid International](#) про надання консультаційних послуг з перебудови (реінжинірингу) диспетчерської функції та успішної інтеграції енергосистеми України до ENTSO-E. Фахівці Elia Grid International проведуть аналіз впливу нової ринкової моделі на енергосистему України, запропонують проект внутрішніх бізнес-процесів та дорожню карту їх впровадження відповідно до стандартів ENTSO-E.

Також передбачена консультаційна підтримка в адаптації діючих правил, кодексів та інструкцій ОЕС України до відповідних документів та регламентів ENTSO-E. В межах угоди буде проведено низку досліджень, у тому числі щодо пропускну здатності інтерконекторів, обміну даними між ОЕС України та ENTSO-E. Це важливо для коректної роботи енергосистем у синхронному режимі енергосистем у майбутньому.

Проект є складовою реалізації Другого проекту з передачі електроенергії, що фінансується за кошти Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Вартість проекту – майже 812 тис євро. Термін надання послуг – до кінця 2020 року.

Крім того, в межах співпраці з жовтня заплановано проведення практичних занять за участю фахівців диспетчерського напрямку Укренерго у національному та регіональних диспетчерських центрах Elia Grid International та у регіональному координаційному центрі Coreso/TSCnet (Брюссель).

Впровадження європейських стандартів та принципів в управління енергосистемою дозволить вивести диспетчерську функцію Укренерго на високі стандарти ефективності та надійності роботи. В результаті це дасть можливість ефективно та безпечно інтегрувати енергосистему України до ENTSO-E.

<https://ua.energy/media/pres-tsentr/pres-relizy/ukrenergo-spilno-z-elia-grid-international-vprovadzhuvatymut-yevropejski-pryntsypy-dyspetcheryzatsiyi/>

♦ МОЖЛИВІСТЬ «ГАЗОВОЇ ВІЙНИ»

«ДЕНЬ», 04.07.2019

Газові війни: замість епілогу

Залишається рівно півроку до закінчення контракту на транзит російського газу територією України

**Богдан Данилишин,
міністр економіки України (2007—2010)**

Наприкінці червня ситуація навколо будівництва газопроводу «Північний потік-2» знову привернула серйозну увагу.

- 26 червня комітет із закордонних справ Палати представників Конгресу США одностайно схвалив санкції проти «Північного потоку-2» і «Турецького потоку». Президент **Д.Трамп**, глава США неухильно реалізовує намір організувати поставки американського скрапленого газу в Європу. Про це свідчать, зокрема, і рішення Польщі та Німеччини будувати у себе термінали для прийому і розрідження американського газу.

- 28 червня компанія-оператор Nord Stream 2 AG відкликала свою заявку на прокладку газопроводу «Північний потік-2» через територіальні води Данії. Причина в тому, що як сказав глава Nord Stream 2 AG **М.Варніг**, компанія вважає себе зобов'язаною зробити такий крок, оскільки за два роки, що минули після подачі заявки, «уряд Данії не продемонстрував жодних ознак до прийняття рішення». Здається, можна стверджувати — до кінця поточного року, як було заплановано, «Північний потік-2» побудований не буде. До речі, самої лише прокладки труби було б не досить для його повноцінного введення в експлуатацію. Зрозуміло, що бажання керівників Росії та «Газпрому» припинити транзит природного газу через Україну починаючи з 2020 року нездійсненне.

- **«Газпром» планує до кінця цього року закачати в підземні газові сховища в Європі 11,4 млрд куб. м газу.** Це в два з лишком рази більше, ніж було закачано до кінця 2018 року. «Газпром» готується до того, що контракт на транзит газу через територію України до 31 грудня 2019 року укладено не буде.

- **Україна пропонує десятирічний договір з встановленням щорічного обсягу транзиту в 60 млрд куб. м.** Очевидно, що Росію це категорично не влаштовує — в її інтересах короткостроковий договір (навіть чи більше ніж на два роки), який завершить свою дію після повного введення в експлуатацію «Північного потоку-2»

- До слабких сторін позиції нашої країни я б відніс організаційну непослідовність, яка може викликати негативну реакцію європейських партнерів. 11 червня Кабмін зробив крок у зворотному напрямку, передавши підприємство «Магістральні трубопроводи України» (воно є оператором ГТС) в управління «Нафтогазу» до початку 2020 року. Треба сказати, що **такий захід критикувався Єврокомісією і секретаріатом Європейського Енергоспівтовариства** як такий, що порушує принцип поділу видів діяльності.

Очевидно, саме внаслідок рішення Кабміну від 11 червня і з'явилася пропозиція «Газпрому» від «Нафтогазу» про укладення **договору на своп газу** замість транзитного контракту. Суть свопу в даному разі полягає в тому, що «Нафтогаз» купує призначені для поставки в Європу обсяги газу на східному кордоні України і продає назад на західному кордоні дорожче. Маржа угод є аналогом плати за транзит. Глава «Газпрому» **О.Міллер** **відповів, заявивши, що не розглядає пропозицію про своп всерйоз, і тому наполягає на давно відпрацьованій і зрозумілій йому методиці транзиту.**

Запропонована схема свопу говорить про намір «Нафтогазу України» залишитися в транзитному бізнесі, тим часом як європейське законодавство недвозначно вказує на необхідність виокремити з компанії газотранспортну систему.

- Заплановані «Газпромом» 11,4 млрд куб. м газу для закачування в європейські ПСГ — це не такий вже великий обсяг, щоб бути впевненим у перемозі. Припустимо, що транзитний договір не буде укладений до 31 грудня 2019 року і разом з новорічними святами почнеться «газова війна».

«Газпром» зможе виконувати свої зобов'язання перед європейськими споживачами за рахунок раніше закачаного в ПСГ газу, до кінця лютого. **Якщо Україна підніме кинуту рукавичку й відповідь на виклик, то навряд чи «Газпром» зможе далі, ніж до початку лютого, дозволити собі не напружуватися щодо нового транзитного договору. І якщо нам вистачить витримки і дипломатичної вправності протриматися до того моменту, то на переговорах про укладення транзитного договору козири будуть на руках в українській сторони. Звичайно, європейці будуть тиснути, але на обидві сторони — як на Україну, так і на Росію. Але нам потрібно вміти витримувати і тиск європейських партнерів.**

- У Д.Трампа буде привід навести ось цю свою ж цитату: «Саме я підняв проблему з трубопроводом «Північний потік-2». Ви знаєте, цей газ йде в Німеччину. Ми захищаємо Німеччину від Росії. А Росія отримує мільярди доларів із Німеччини. Це дійсно робить Німеччину заручником Росії, якщо коли-небудь трапиться щось погане...» **Здається, підтримка нашого ключового зовнішньополітичного партнера в даному разі буде дуже доречною.**

Судячи з поведінки «Газпрому», там вважають, що «Нафтогаз України» і влада України в цій грі нервів змушені будуть піти на поступки. Як би там не було, але до кінця цього — початку наступного року ситуація може різко загостритися. На що і натякнув глава «Газпрому» **О.Міллер, відповідаючи 28 червня на прес-конференції на запитання, якщо до закінчення дійсного контракту про новий домовитися не вдасться, він сказав, що тоді 1 січня «буде весело».**

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/gazovi-viyny-zamist-epilogu>

UBR,08.07.2019

Россия вынуждена существенно наращивать транзит газа через Украину

Денис Алампиев

Россия полностью остановила транзит газа по трубопроводу «Ямал-Европа», сообщает «Интерфакс-Украина» со ссылкой на данные газотранспортного оператора Gascade.

В компании отметили, что газопровод был остановлен сроком на две недели на плановый ремонт. Так, работы на компрессорной станции «Мальнов» на границе Германии и Польши с полной остановкой транспортировки газа по магистрали продлятся с 8 по 10 июля. Также на других участках газопровода с 5 по 21 июля проводятся профилактические работы, из-за чего пропускную способность узла снизили на 31%.

Как известно, в момент остановки одних магистралей, используются альтернативные. Таким образом увеличивается транспортировка газа через Украину. Представители словацкого оператора Eustream, которая получает газ по ужгородскому газотранспортному коридору, объемы поставок выросли со 143 млн куб. м до 165 млн куб. м.

<https://ubr.ua/market/industrial/rossija-vynuzhdjena-narashchivat-tranzit-haza-cherez-ukrainu-3884395>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 10.07.2019

Посол Андрій Мельник: «Для ФРН можлива зупинка транзиту газу територією України – постріл собі в ногу»

Наталія Писанська

Посол України у ФРН **Андрій Мельник** під час недавніх дискусій попередив німецьких партнерів про важкі наслідки відмови від транзиту вуглеводнів українською ГТС для обох країн. Також в інтерв'ю виданню Freie Presse він однозначно заявив: «На тлі прогнозів зростання споживання газу в Німеччині можлива зупинка транзиту російського палива територією України після 2020 року стане для Берліна пострілом собі в ногу».

Глава української дипломатичної місії нагадав, що обидва газопроводи «Північний потік» разом прокачуватимуть 110 млрд куб. м вуглеводнів щороку. Оскільки очікується, що споживання їх у ФРН зростатиме, то зупинка транзиту через Україну означатиме недопоставки газу «поточками» Балтійським морем. Водночас Андрій Мельник попередив, що «важливіше рахунків — небезпека куди більшої війни з Москвою і гіркої втрати довіри народом України, а також Польщі».

Для України в разі зупинки транзиту російського газу українською ГТС 2020 року втрати будуть істотними: понад 3 млрд дол. щороку, що становитиме 10% державного бюджету і 3% ВВП.

Посол зазначив, що «Північний потік-2» не має нічого спільного з диверсифікацією джерел постачання енергоносіїв, і нагадав, що **українська ГТС, котру, до речі, будували німецькі фахівці, є однією з найбільших і найбезпечніших у світі. Вона спроможна транспортувати до 200 млрд куб. м газу на рік.** Нині система використовує менше, ніж наполовину своєї повної потужності — лише через проблеми з Росією. Приміром, торік транспортовано тільки 86,8 млрд куб. м газу.

Тим часом під час сесії Європарламенту заступник голови Європейської комісії **Марош Шефчович** повідомив, що три-сторонні переговори щодо газу між Україною, ЄК та РФ відновляться у вересні. Зокрема, обговорюватиметься і питання контракту на транзит російського газу територією України, укладений 2009 року, що завершується наприкінці 2019.

<http://www.golos.com.ua/article/319157>

♦ ДОТРИМАННЯ СВІТОВИХ НОРМ ТА ПРАВИЛ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

ДП «НАЕК «Енергоатом», 03.07.2019

У Києві відкрилась Міжнародна конференція «Український Ядерний Форум-2019: Ядерна енергетика - стан та тенденції розвитку»

Міжнародна конференція «Український Ядерний Форум-2019: Ядерна енергетика - стан та тенденції розвитку» з нагоди 10-річчя створення Асоціації «Український ядерний форум» розпочала свою роботу. Організаторами заходу виступили Асоціація «Український Ядерний Форум» та громадська організація «Українське ядерне товариство», захід триватиме у Києві 3-4 липня. Участь у конференції, зокрема, беруть керівники підприємств ядерно-енергетичної галузі України, представники Міністерства енергетики та вугільної промисловості, Міністерства екології та природних ресурсів України, МАГАТЕ, Форатома (FORATOM), ВАО АЕС (WANO), Всесвітньої ядерної асоціації (WNA), закордонних компаній – партнерів Енергоатома, серед яких Westinghouse Electric, Holtec International, UJV Řež a.s., Urenco, Fortum та інші.

Відкриваючи конференцію, президент НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський** наголосив, що сьогодні світова атомна енергетика переживає новий етап свого розвитку, з притаманними подібним періодам новими, надзвичайно серйозними викликами. «Україна не стоїть осторонь від загальносвітових процесів – в рамках Генеральної асамблеї та щорічної конференції FORATOM «Ядерна Європа 2019», які проходили 25-26 червня 2019 року у Бухаресті, Енергоатом спільно з лідерами ядерної галузі ЄС підписав Маніфест про економічну ефективність енергетики та запобігання змінам клімату. Документом передбачено об'єднання зусиль атомників європейських країн для забезпечення ефективної частки ядерної енергії в майбутньому низьковуглецевому енергетичному комплексі», - нагадав президент Енергоатома.

Вітаючи учасників Конференції, заступник міністра енергетики та вугільної промисловості України **Юлія Підкоморна** наголосила що Міністерство енергетики завжди надавало та надаватиме всебічну підтримку проектам, які відповідають стратегічним цілям України в галузі енергетики та, зокрема, розвитку вітчизняної ядерної енергетики та ядерно-промислового комплексу.

Говорячи про ситуацію в атомній енергетиці України, Юрій Недашковський відзначив великий обсяг роботи, яку необхідно виконати в рамках реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2035 року. «І ця робота потребуватиме консолідації зусиль усіх підприємств вітчизняного ядерно-промислового комплексу. Перед нами стоїть завдання не лише із забезпечення потреб вітчизняної економіки в екологічно чистій та безпечній атомній електроенергії, але й з розвитку галузі для забезпечення можливості будівництва нових сучасних атомних електростанцій та інших об'єктів ядерної енергетики, локалізації виробництва обладнання для АЕС, створення нових високооплачуваних робочих місць, передачі технологій і знань, та багато інших. Всі ці питання ми будемо обговорювати в рамках Конференції», - підкреслив очільник Енергоатома.

Юрій Недашковський окремо зазначив, що підписання Україною Паризької кліматичної угоди надало додатковий поштовх для переоцінки ролі ядерної

енергетики, як низьковуглецевої технології виробництва електроенергії в національних енергоміксах, та її внеску в низьковуглецеву економіку країн.

Звертаючись до учасників Конференції, голова секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Михайло Борисюк зазначив: «Після Чорнобильської катастрофи довіра українського суспільства до ядерної енергетики була підірвана, але завдяки наполегливій праці, відданих своїй справі фахівців, атомна генерація пройшла шлях від мораторію на будівництво нових енергоблоків до міцної та конкурентоздатної галузі, а головне – вона сьогодні стала безпечною».

З подальшою роботою Міжнародної конференції «Український Ядерний Форум-2019: Ядерна енергетика - стан та тенденції розвитку» ви матимете можливість ознайомитись в наступних публікаціях на сайті Енергоатома.

Довідка. Метою Асоціації "Український ядерний форум" є координація діяльності для вирішення спільних економічних та соціальних завдань, вплив на формування державної політики розвитку ядерної галузі, сприяння досягненню вищого рівня довіри з боку українського суспільства до використання ядерної енергії в галузях економіки.

Завданнями Асоціації є також формування єдиної позиції з актуальних питань та представлення інтересів галузі, встановлення діалогу між підприємствами ядерної галузі України та інституціями Європейського Союзу, підприємствами ядерної промисловості європейських країн та їх об'єднань.

До складу Асоціації входять 17 підприємств. До засновників: ДП "НАЕК "Енергоатом", ДП "СхідГЗК", ПАТ "НВП "Радій", АТ "Південтеплоенергомонтаж", НВП "Хартрон-Енерго Лтд.", ВАТ ХНДПКІ "Енергопроект", приєдналися ПрАТ "СНВО "Імпульс", Об'єднання "Ядерний страховий пул", ТОВ "НВП "Моноліт Енерго", АТ "Турбоатом", Державний концерн "Ядерне паливо", ПАТ "Сумське машинобудівне НВО", ТОВ "НВП "Атомкомплексприлад", Корпорація "УКРАТОМПРИЛАД", ПрАТ "КЦКБА", Joint Support Office (ENCONET Consulting Ges.m.b.H), та ДП "ДНТЦ ЯРБ".

15 червня 2011 року Асоціація "Український ядерний форум" була прийнята в якості асоційованого члена до Європейського ФОРАТОМ на Генеральній Асамблеї Європейського «ФОРАТОМ».

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_cent-19/novini_kompanii-20/p/u_kievi_vidkrilas_miznarodna_konferencia_ukrains_kij_adernij_forum_2019_aderna_energetika_stan_ta_tendencii_rozvitku-45142

Міненерговугілля, 04.07.2019

**Україна продовжує курс та підтверджує своє прагнення
у дотриманні світових норм та правил у галузі
використання ядерної енергії – Юлія Підкоморна**

Міжнародна конференція «Український ядерний форум 2019: ядерна енергетика – стан та тенденції розвитку», яка присвячена 10-річчю Асоціації «Український Ядерний Форум» проведена 3-4 липня 2019 року в м.Київі.

Конференція організована Асоціацією "Український ядерний форум" та громадською організацією «Українське Ядерне Товариство».

Під час конференції йшлося про тенденції та темпи розвитку атомної енергетики, зокрема поточний стан, проблеми та перспективи подальшого розвитку атомної енергетики у світі та в Україні з урахуванням вимог низьковуглецевого розвитку для подолання проблеми зміну клімату. Також учасники поділились думками щодо сучасних тенденцій у розробці нових типів атомних реакторів та проблем будівництва нових енергоблоків, розглянули сучасний стан атомної енергетики України та створення інфраструктури поводження з РАВ та ВЯП, перспективи розвитку власного паливного циклу.

Заступник Міністра енергетики та вугільної промисловості **Юлія Підкоморна** у своєму виступі окреслила роботу Уряду та Міненерговугілля щодо розвитку ядерної енергетики.

Зокрема, наголосила, що Україна продовжує курс на розвиток співпраці та підтверджує своє прагнення у визнанні та дотриманні світових норм та правил в галузі використання ядерної енергії, зокрема, керівних документів МАГАТЕ.

«Міністерство енергетики та вугільної промисловості завжди надавало і надаватиме всебічну підтримку проектам, які відповідають стратегічним цілям України в галузі енергетики та, зокрема, розвитку вітчизняної ядерної енергетики та атомно-промислового комплексу в цілому», - наголосила Юлія Підкоморна.

Також окреслила основні завдання з метою створення умов для роботи атомного комплексу в Україні та його максимальної незалежності від зовнішніх впливів. Це створення умов для диверсифікації джерел постачання свіжого ядерного палива; реалізація проекту «Енергетичний міст Україна – Європейський Союз», який передбачає експорт електроенергії з Хмельницької АЕС до країн ЄС; здійснення будівництва енергоблоків №3 та №4 Хмельницької АЕС.

Окремо заступник Міністра звернула увагу на масштабний проект завершення будівництва Ташлицької ГАЕС. «Задля реалізації проекту плануємо залучити інвестиції в обсязі 150 млн євро», - повідомила Юлія Підкоморна.

У виступах учасники дали прогнозну оцінку ролі АЕС України у виробництві електроенергії на довготривалий період, підкреслили внесок ядерної енергетики у досягнення цілей сталого розвитку, окреслили діяльність щодо оптимізації ланцюга постачань ядерної галузі ЄС.

У конференції взяли участь представники провідних українських та міжнародних компаній, що працюють у сфері атомної енергетики, профільних асоціацій, представники органів державної влади України та міжнародних організацій: МАГАТЕ, Форатома, ВАО АЕС та Всесвітньої ядерної асоціації (WNA).

Додатково про подію:

http://www.energoatom.com.ua/ua/press_centr-19/novini_kompanii-20/p/u_kievi_vidkrilas_miznarodna_konferencia_ukrains_kij_adernij_forum_20_19_aderna_energetika_stan_ta_tendencii_rozvitku-45142?fbclid=IwAR37wkCkddVfs0JgWPVY57H4HIiIEQee-P0c-3vsJPWcHJ2IDt0k3y31Yi4

«Енергоатом» у новому ринку збільшив середню ціну проданої е/е на 24% до 70 коп/кВт-год – Недашковський

Продаж електроенергії в умовах нового ринку електроенергії, який запрацював з 1 липня, дав можливість ДП «НАЕК «Енергоатом» збільшити середню ціну проданої електроенергії на 24% у порівнянні з тарифом, який діяв до 1 липня (56,67 коп/кВт-год), - до близько 70 коп/кВт-год.

Про це в коментарі під час конференції «Український ядерний форум 2019: Ядерна енергетика – стан та тенденції розвитку» повідомив президент компанії **Юрій Недашковський**.

«Якщо говорити про формування ціни, то 90% – це колишній тариф (навіть нижче – 56,0 копійок), а близько 11% ми продали на ринку «на добу наперед» і за рахунок того, що там ринкова ціна, в цілому ми отримали підвищення середнього тарифу. Це підвищення менше того значення, яке ми заклали у фінансовий план на друге півріччя. Ми планували, що у нас другому півріччі середній тариф складе 90,19 коп/кВт-год, а ми поки отримали близько 70 коп/кВт-год», – сказав він.

За словами Недашковського, якщо середнє значення реалізації електроенергії буде зберігатися, компанії доведеться переглянути фінансовий план і виключити частину запланованих заходів, але, незважаючи на це, перехід до роботи в умовах нового ринку президент компанії охарактеризував як крок вперед, а отримані за три дні продажів результати – як бездоганні.

«Що стосується роботи компанії у новому ринку – у нас немає проблем. Всі ті кошти, які ми запланували за три дні ми всі отримали... Якщо підсумовувати, то три дні все було дуже ритмічно», - додав Недашковський.

<https://expro.com.ua/novini/energoatom-u-novomu-rinku-zblshiv-serednyu-cnu-prodano-ee-na-24-do-70-kopkvt-god--nedashkovskiy>

112.ua, 03.07.2019

В составе «Энергоатома» появится добытчик урановой руды

Правительство приняло решение присоединить к НАЭК "Энергоатом" единственное в Украине предприятие по добыче и переработке урановой руды "Восточный горно-обогатительный комбинат" (ВостГОК). Сообщил президент госкомпании **Юрий Недашковский** на десятом Украинском ядерном форуме "Ядерная энергетика - положение и тенденции развития".

Недашковский уточнил, что решение было утверждено правительственным комитетом и сейчас находится на рассмотрении в Антимонопольном комитете (АМКУ). Президент НАЭК "Энергоатом" уточнил, что это первый случай в истории госкомпании, когда к ее структуре присоединяется добытчик и переработчик урановой руды.

"Это нестандартное решение не только с точки зрения украинских реалий, но и мировой практики", - сказал Ю.Недашковский.

В то же время такой шаг, по его мнению, может способствовать улучшению ситуации на ВостГОК, объемы производства которого в последние годы падали. Ни одна из утвержденных правительством инвестпрограмм предприятия не финансировалась и соответственно не выполнялась, тогда как инвестпрограммы "Энергоатома", по словам Недашковского, были успешными.

Президент НАЭК сказал, что решение о присоединении ВостГОК поможет урегулировать ситуацию с ценой покупки урановой продукции, которую НКРЭКУ

установил для ВостГЭК ниже себестоимости. По этой причине предприятие реализовывало продукцию с убытками.

На перших аукціонах Енергоатом реалізував майже 5 млрд кВт-г електроенергії базового навантаження

<https://112.ua/ekonomika/v-sostave-energoatoma-poyavitsya-dobytkhik-uranovoy-rudy-498384.html>

УНІАН, Енергореформа. EIR Center, 04.07.2019

За словами генерального директора Holtec Ukraine Покладені на «Енергоатом» спецзобов'язання перешкоджають залученню великих інвестицій в атомну енергетику країни – Holtec Ukraine

За словами генерального директора Holtec Ukraine, якщо не будуть створені умови для розвитку атомної галузі, то вже через кілька років Україна залежатиме від імпорту електроенергії.

На Українському ядерному форумі в Києві це заявив генеральний директор Holtec Ukraine **Сергій Тараканов** - «Як ви знаєте, за тиждень до початку ринку уряд зобов'язав «Енергоатом» продавати 90% своєї електроенергії за спеціальними зобов'язаннями за неринковою ціною. Очевидно, що якщо це буде не тимчасовий порядок, а на багато років, то це фактично не дає можливості «Енергоатому» виходити на ринок зовнішніх запозичень і залучати кошти для масштабних проектів».

«Якщо такі умови не будуть створені, вже через кілька років Україна залежатиме від імпорту електроенергії, а, починаючи з 2030 року, виводитиме з експлуатації по одному, а то й два, енергоблоки АЕС на рік», - зазначив він.

«Ми сподіваємося, що влада в Україні прийде до висновку, що питання створення умови для залучення інвестицій в нове атомне будівництво - це, фактично, питання національної енергобезпеки», - додав Тараканов.

<https://www.unian.ua/economics/energetics/10606443-pokladeni-na-energoatom-speczobov-yazannya-pereshkodzhayut-zaluchennyu-velikih-investiciy-v-atomnu-energetiku-krajini-holtec-ukraine.html>

Канал 24, PRO Новини, 09.07.2019

Майбутнє атомної енергетики в Україні: Чи загрожує країні другий Чорнобиль? (ВІДЕО)

Артем ОВДІЄНКО, ведучий Канал 24, PRO Новини: 60% відчизняної електрики виробляється нині атомними електростанціями. Ці АЕС мають просто неймовірну кількість переваг перед тепловими та гідроелектростанціями і при цьому мають вони мало не один єдиний мінус, утім він дуже суттєвий. У разі аварії, наслідки будуть катастрофічними, а вартість ліквідації тих наслідків просто астрономічними. Ми маємо тому наочний приклад Чорнобиля та Фукусіми.

Але саме атомні електростанції є найбільш екологічними. Під них не треба затоплювати величезні території, як це робиться при побудові ГЕС і викидів від атомної електростанції немає жодних, навідрізну від теплових електростанцій, які для вироблення електрики у промислових масштабах спалюють дорогоцінне вугілля і при цьому безперервно задимлюють уск навкруги. А ще вартість виробництва електрики на АЕС виходить дуже дешевою, тож із економічних і з екологічних міркувань використовувати атомну енергетику дуже і дуже вигідно. Але вигідно це Україні, які ці АЕС дісталися у спадок від радянського союзу. Тож можна сказати,

нам банально пощастило, що витрати на зведення тих чотирьох українських АЕС припали на бюджет СРСР, адже зводити атомні станції дуже дорого. Бюджет незалежної України таке не потягнув, тому ми і закинули добудову АЕС в Криму, в Одеській та у Харківських областях. Загалом, мало бути в Україні цілих сім атомних станцій, а не чотири як є тепер. Щодо ймовірних катастроф. Масштабних аварій на АЕС були дві: Чорнобильська у 1986-му та на Фокусімі-1 у 2011-му. І обидві ці катастрофи були унікальними.

В Україні, тим що конструкція енергоблоків була примітивною, станцію зводили з помилками, адже поспішали до чергової визначної дати ну і через той експерименти, чи то помилкову експлуатацію, до якої вдався персонал ЧАЕС. **Усе те, не погано проілюстровано у серіалі "Чорнобиль" виробництва АВО.** Якщо не бачили, обов'язково передивіться. Лише дві масштабні техногенні катастрофи має людство за усю історію використання ядерних реакторів для вироблення електрики. І треба розуміти, що відтоді технології значно покращилися. Від так, контроль та безпека з енергоблоками також вже на новому рівні. Так от, ті реактори, що їх нині використовують в Україні, вони вже у жодному разі не вибухнуть. Там не має чому вибухати, навідміну від тих реакторів, які були встановлені на ЧАЕС. Утім, маємо ми з тими атомними українськими станціями інші проблеми. По-перше, у половині енергоблокові вже спливає термін їхньої експлуатації. Енергетики звісно запевняють, що без проблем той термін можна подвоїти, чи то навіть потроїти.

Довідка:

На сьогодні в Україні, не враховуючи зупинену Чорнобильську, працює чотири атомних електростанції: Рівненська, Хмельницька, Південно-українська та найпотужніша в Європі Запорізька. Загалом, на них розміщено 15 енергоблоків. разом зі станції виробляють більше 50% електроенергії в Україні. Свій 30-річний проектний ресурс вже вичерпили вісім енергоблоків, а на початок 2020-го року таких буде ще чотири. Але у найближчі 20 років може постати питання про зупинку цих блоків.

Виведення одного енергоблоку складається з кількох етапів: зупинка реактора, видалення ядерного палива та радіоактивних речовин, стадія витримки та остаточний демонтаж споруд реактора після дезактивації. Увесь цей процес займає 50 років, проте енергетики запевняють: вимкати діючі енергоблоки найближчим часом не планують. Вони безпечні і другого Чорнобиля в Україні не буде, оскільки такого типу реакторів у нас просто не залишилось.

Найближчим часом чекають на введення в роботу двох блоків на Хмельницькій АЕС, а потім у нас будуватимуть так звані модульні енергоблоки, меншої потужності, які за словами енергетиків є ще більш безпечними. Проте, ресурс будь якого енергоблоку не вічний і колись їх доведеться виводити з експлуатації остаточно.

Альтернативою ядерній енергетиці можуть стати сонячна та вітрова енергетика, але зараз в Україні їх надто небагато. Тож маємо констатувати: зупинити та утилізувати українські атомні реактори доведеться вже наступному поколінню українців.

ВІДЕО:

http://server002.medisum.com.ua/mp4.php?id=tk24_20190709_1900_003.mp4

Малые реакторы на смену крупным АЭС: как Украине оседлать волну глобальных изменений в энергетике

Игорь Орел

В ближайшем будущем украинская энергетика может кардинально измениться. На смену крупным атомным электростанциям и загрязняющим атмосферу тепловым энергоблокам могут прийти модульные реакторы малой мощности. По прогнозам, мировой рынок таких реакторов к 2025 году достигнет 1 трлн долл., и наша страна имеет шансы откусить от этого пирога свой кусок.

Последний украинский атомный энергоблок был введен в эксплуатацию в 2004 году, а основная часть - в 80-х годах прошлого века. Как и любая техника – реакторы не вечны и имеют свой технологический ресурс. В ближайшем будущем может начаться постепенный вывод этих энергоблоков из эксплуатации. Первый реактор может быть остановлен уже в 2030 году.

Поэтому перед нашей страной стоит непростая задача – в ближайшие десятилетия полностью обновить генерирующие мощности, учитывая мировые тенденции толерантного отношения к окружающей среде и бурный рост доли возобновляемых источников энергии.

Сегодня в мире активно развивается технология малых модульных реакторов мощностью до 300 МВт, которые могут прийти на замену как крупным АЭС, так и тепловым станциям.

Американо-украинский союз

По данным Международного агентства по атомной энергии (МАГАТЭ), в мире насчитывается около полусотни проектов и концепций малых модульных реакторов. В настоящее время такие реакторы находятся на продвинутых этапах строительства в Аргентине, Китае и России.

Еще несколько проектов находятся на уровне научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ, среди таких и проект американской компании Holtec International, с которой наша страна уже сотрудничает по строительству Централизованного хранилища отработанного ядерного топлива в Чернобыльской зоне отчуждения.

Международный консорциум

В июне этого года Национальная атомная энергогенерирующая компания "Энергоатом", Государственный научно-технический центр по ядерной и радиационной безопасности (ГНТЦ ЯРБ), а также Holtec International подписали соглашение о создании международного консорциума по внедрению в Украине технологии малых модульных реакторов SMR-160.

Как сообщил генеральный директор Holtec Ukraine **Сергей Тараканов**, работа консорциума позволит «Энергоатому» и «ГНТЦ ЯРБ» проанализировать с учетом конфиденциальности проект и определить, где находится Holtec в его разработке. Так же консорциум должен будет определить, какие необходимы законодательные изменения для внедрения этой технологии в Украине.

«Мы считаем, что в течение двух лет работы консорциума мы будем иметь все ответы на вопросы, которые на данном этапе консорциум перед собой ставит», - отметил Тараканов.

Как сообщил начальник отдела «Научно-технический центр» госпредприятия «Энергоатом» **Олег Годун**, основной задачей консорциума является рассмотрение самой технологии с целью имплементации.

«Задача №1 - анализ нормативной документации, задача №2 - анализ концептуального проекта. Задача №3 - подготовка исходных данных для разработки ТЭО, задача №4 – оценка проекта по методологии МАГАТЭ с целью анализа возможности имплементации данной технологии и подготовка соответствующих документов для принятия решения на государственном уровне», - казал Годун, добавив, что **установка SMR выходит за рамки существующей регуляторной документации Украины.**

Цена вопроса

По словам Тараканова, ориентировочная стоимость строительства модульного реактора SMR-160 составляет 1 млрд долл.

«Стандартная цена объекта, без учета серийности, масштабирования, то это цена 1 млрд долл. на один энергоблок мощностью 160 МВт», - сказал Тараканов.

Достаточно внушительная сумма, учитывая то, что для замены одного блока ВВЭР-1000 потребуется шесть SMR-160.

При этом директор «ГНТЦ ЯРБ» Шевченко отметил, что стоимость таких реакторов на начальном этапе будет существенно выше, чем традиционных, однако со временем стоит рассчитывать на их существенное удешевление.

Поиски инвестора

Как отметил директор «Научно-технического центра» «Энергоатома» **Николай Власенко**, учитывая стоимость строительства таких реакторов, «Энергоатом» будет рассматривать все применимые в Украине технологии, однако, приоритет будет отдан компании, которая согласится выступить соинвестором.

«Есть такая задача – выбор реакторных технологий. Мы не ограничиваемся одной технологией. Скорее всего, это будет много технологий. В первую очередь, здесь будет важна не технология, а тот, кто даст инвестиции. Мы отслеживаем ситуацию через МАГАТЭ, через другие организации. Никакая из технологий не отбрасывается», - отметил Власенко.

В свою очередь, Тараканов отметил, что возложенные на «Энергоатом» специальные обязательства по продаже 90% своей электроэнергии по заниженным ценам для нужд населения после запуска нового рынка электрической энергии препятствуют привлечению крупных инвестиций в атомную энергетику страны.

По его словам, помочь «Энергоатому» в привлечении средств мог бы проект «Энергетический мост «Украина – Европейский Союз».

Пока что невозможно представить, как будет выглядеть национальная и мировая энергетика через двадцать-тридцать лет, однако Украине уже сейчас необходимо определить путь стратегического развития и идти по нему. И здесь связка возобновляемых источников энергии и малых модульных реакторов выглядит очень перспективно. Однако, внедрение таких сложных и инновационных проектов потребует колоссальных финансовых ресурсов и масштабной организационной работы.

<https://www.unian.net/economics/energetics/10612260-malye-reaktory-na-smenu-krupnym-aes-kak-ukraine-osedlat-volnu-globalnyh-izmeneniy-v-energetike.html>

Енергореформа, 10.07.2019

Кабмин согласовал присоединение ВостГОКа к "Энергоатому"

Кабинет министров Украины на заседании в среду одобрил присоединение ГП "Восточный горно-обогатительный комбинат" (ВостГОК) к ГП "НАЭК "Энергоатом".

Реорганизация ВостГОКа путем присоединения к "Энергоатому" позволит создать интегрированную структуру, включающую мощности по добыче, переработке уранового сырья, а также мощности по генерации э/э атомными станциями (АЭС).

Реорганизация позволит Украине сохранить уранодобывающую и перерабатывающую отрасли, и обеспечит "Энергоатому" собственную сырьевую базу с разведанными и подтвержденными запасами урана в объемах, позволяющих на 100% обеспечить потребность украинских АЭС. При этом себестоимость не будет превышать цены мировых лидеров, поясняется в документе.

ВостГОК – единственное в Украине и крупнейшее в Европе предприятие по добыче и переработке урановой руды. Ежегодные потребности украинских АЭС в концентрате урана составляют порядка 2,4 тыс. тонн, тогда как его внутренне производство ГП "ВостГОК" составляет около 1 тыс. тонн. ВостГОК в 2018 году увеличил производство уранового оксидного концентрата (УОК) на 41,1% (на 343,4 тонн) по сравнению с 2017 годом – до 1 тыс. 179,5 тонн.

<http://reform.energy/news/kabmin-soglasoval-prisoedinenie-vostgoka-k-energoatomu-11965>

♦ ДОДАТКОВІ ЦІКАВІ НОВИНИ І ЦИФРИ

сайт НТСЕУ, 10.07.2019

Підписано угоду про співпрацю між Товариством польських електриків й Громадською організацією «Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України»

8 липня 2019 р. у Києві відбулося підписання рамкового договору про співпрацю між SEP (Stowarzyszenie Elektryków Polskich) та ГО «Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України» (НТСЕУ).

Польських колег представляли президент SEP, д-р інж. **Пьотр Шимчак** та секретар Головного управління SEP, магістр інж. **Александра Конклевска**. З українського боку договір підписали віцепрезидент НТСЕУ - голова Виконкому НТСЕУ **Олександр Дупак** та віцепрезидент НТСЕУ, академік-секретарь Відділення ФТПЕ НАН України, академік **Олександр Кириленко**.

Серед головних напрямків спільної роботи у договорі зазначено:

- поширення знань та досягнень науки і техніки у сфері електротехніки та енергетики, а також подібних галузей;
- підтримка навчання та освіти молодого покоління;
- турбота про отримання дозволів та підвищення професійної кваліфікації своїх членів й фахівців галузі;
- розвиток господарчої співпраці;
- здобування грантів на статутну діяльність;
- дбайливість про традиції та історію енергетики та об'єднаного руху.

На пропозицію польської сторони було вирішено, зокрема, спільно підготувати проведення восени цього року у Львові урочистостей з нагоди 100-річчя SEP. Серед планованих заходів – обмін думками на полях наукового симпозіуму «Напрямки співпраці польських й українських електриків у господарській, науково-дослідній та об'єднаній діяльності». Буде добра нагода обмінятися з польськими електриками думками про розвиток енергоринку, спільну роботу у об'єднаній електромережі Європи, перспективи участі наших країн у 4-й індустріальній революції «Industry 4.0» та розбудови електромереж 5-ї генерації «Grid 5G».

Запрошуємо представників підприємств ПЕК України пропонувати свої теми для обговорення та доповіді для виголошення на робочих групах симпозіуму.

З запитаннями та пропозиціями звертайтеся до НТСЕУ:

ntseu@mev.gov.ua +38044-239-4773, +38044-278-4307 (факс)

Координатор із співпраці з SEP Євген Баранник,

080@ukr.net +38050-412-69-79.

<https://www.ntseu.net.ua/news/505-sep-ntseu>

Енергоатом, 01.07.2019

Колектив Енергоатома вітає співробітника компанії Валерія Беспалова з присвоєнням йому звання Герой України

Колектив НАЕК «Енергоатом» вітає диспетчера групи моніторингу ядерних установок ВП «Аварійно-технічний центр» **Валерія Беспалова** з присвоєнням йому звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка». Відповідний указ Президента України **Володимира Зеленського** №468/2019 від 27 червня оприлюднено на сайті глави держави.

У президентському указі зазначено, що старший інженер-механік реакторного цеху ДП «Чорнобильська АЕС» у 1983-1989 роках **Олексій Ананенко**, старший інженер турбінного цеху атомної електростанції у 1986 році **Валерій Беспалов** та начальник зміни цього ж підприємства у 1976-2005 роках **Борис Баранов** (помертньо) удостоєні найвищої державної нагороди за героїзм і самовіддані дії, виявлені під час ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, що сталася 26 квітня 1986 року.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_cent-19/novini_kompanii-20/p/kolektiv_energoatoma_vitae_spivrobitnika_kompanii_valeria_bespalova_z_prisvoenam_jomu_zvanna_geroj_ukraini-45129

ExPro, 02.07.2019

Середні ціни для «Енергоатому» та «Укргідроенерго» в новому ринку зросли на 35% та 47% – НКРЕКП

Середні ціни, за результатами укладання двосторонніх договорів та продажу електроенергії на ринку «на добу наперед», для ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго» зросли у порівнянні з відповідними тарифами (діяли до 1 липня) компаній на 35% та 47% - до 75 коп/кВт-год (АЕС) та 110 коп/кВт-год (ГЕС та ГАЕС).

Про це 1 липня на своїй сторінці в соцмережі Facebook повідомила голова НКРЕКП **Оксана Кривенко**.

«Ціни: для вугільної генерації склала 159 коп/кВт-год, або на 2% нижче середньозваженого обмеження, що встановлений Регулятором; для державної НАЕК «Енергоатом» зросла на 35%, з 57 коп/кВт-год до 75 коп/кВт-год; для державної компанії «Укргідроенерго» зросла на 47% або із 75 коп/кВт-год до 110 коп/кВт-год», - написала О.Кривенко.

Також голова регулятора охарактеризувала стан запуску нового ринку електроенергії. За її словами, запрацювали всі основні елементи нового ринку. Енергосистема працює в штатному режимі, на ринку «на добу наперед» сформувалися ціни, що були нижчі граничних цін, встановлених комісією, а зафіксовані технічні збої оперативно ліквідовувалися.

До 1 липня тариф на відпуск електроенергії для АЕС становив 56,67 коп/кВт-год, а для ГЕС та ГАЕС «Укргідроенерго» середній тариф складав 31,5 коп/кВт-год та 266,1 коп/кВт-год відповідно.

<https://expro.com.ua/novini/seredn-cni-dlya-energoatomu-ta-ukrgidroenergo-v-novomu-rinku-zrosli-na-35-ta-47-nkrekpseredn-cni-z>

Від радянської спадщини до великого бізнесу: як працюють заводи ЮТЕМ**Інна Коваль**

У червні НАЕК «Енергоатом», Holtec International (США) та Державний НТЦ з ядерної та радіаційної безпеки Держінспекції з ядерного регулювання уклали тристоронню угоду про партнерство. Нею передбачено створення міжнародного консорціуму з впровадження в Україні ММР потужністю 160 МВт (SMR-160). Це дорівнює потужності середнього блоку на вугільних станціях, що нині працюють.

У 2017 році голова Holtec International **Кріс Сингх** запропонував президенту **Петру Порошенку** створити в Україні хаб з розповсюдження технології ММР у Європі, Азії та Африці. Тоді ж було проінспектовано харківський завод «Турбоатом» і за результатами визнано, що підприємство здатне випускати обладнання для таких реакторів.

Така ж інспекція пройшла на АТ «Південтеплоенергомонтаж» (ЮТЕМ), яке проектує, будує та вводить в експлуатацію виробничі майданчики, робочу інфраструктуру та обладнання енергетичних і промислових об'єктів.

Наразі йде аналіз нормативної бази щодо розробки проекту енергоблоку SMR-160. Далі за планом – оцінка проекту реактора на відповідність методології МАГАТЕ. І вже потім ухвалюватиметься рішення щодо впровадження реакторів SMR-160 в Україні.

«Південтеплоенергомонтаж» був створений у 1926 році і мав реалізовувати ленінський план ГОЕЛРО – електрифікації території Радянського Союзу. 30 людей проектували та будували маленькі котельні та електростанції поблизу населених пунктів. У 50-х роках минулого сторіччя підприємство – вже як проектний інститут – почало створювати теплові енергоблоки потужністю 100 МВт, у 60-х – 300 МВт та 800 МВт.

У 1970-х роках ЮТЕМ перейшов на проектування та будівництво атомних блоків. Першим проектом стала Чорнобильська атомна електростанція, потім було побудовано три блоки на Рівненській, шість – на Запорізькій, один – на Южно-Українській АЕС. У 1986-му інженери ЮТЕМ почали будівництво 5-го та 6-го блоків у Чорнобилі, але у квітні зупинили його назавжди. Сьогодні в компанії сподіваються, що нарешті відновиться будівництво 3-го та 4-го блоків Хмельницької АЕС.

За свою історію ЮТЕМ збудував в Україні 32 млн кВт енергетичних потужностей, що становить 57% всієї енергопотужності держави. За часів СРСР київський інститут працював у понад 25 країнах світу, в основному – колишнього соцтабору, але у доробку була і Куба, і Пакистан, й Індія. Зараз компанія не має закордонних проектів.

У 1991 році колектив ЮТЕМ налічував 12 000 осіб, та в Україні енергетичні об'єкти не будувалися – тож доводилося працювати на цукрових заводах і птахофабриках. Штат поступово скорочували.

На сьогодні АТ «Південтеплоенергомонтаж» та Група компаній ЮТЕМ – це приватне акціонерне товариство, що налічує вісім підприємств на чолі з керуючою компанією. Загалом тут працює понад 1000 осіб. У 2018 році прибуток групи склав понад 24 млн грн.

Головною компанією виступає «ЮТЕМ-інжиніринг», де працює 350 осіб, і який включає три департаменти: проектний, пусконаладжувальний та

«відокремлений виробничий», який надає послуги з проходження державної експертизи.

Ще одна компанія – ЮТЕМ-ЗМК – завод із виготовлення металокопункцій, виробляє до 6000 тонн продукції на рік. Цього достатньо для забезпечення усіх потреб замовників «ЮТЕМ-інжиніринг»...

За політкоректними оцінками китайців, Україна відстала від їхньої країни років на 20, хоча подекуди лунала й цифра «50». Та китайські промисловці зітнулися із проблемою перевиробництв.

Група компаній ЮТЕМ за останні 20 років реалізувала близько 30 великих технологічних проектів. Вони, окрім енергетики, стосувалися металургійної, нафтохімічної, комунальної галузей.

Також провели модернізацію єдиного в Україні котла з циркулюючим киплячим шаром на Старобешівській ТЕС. Він може спалювати будь-яке вугілля, відходи збагачувальних фабрик та навіть терикони.

Наразі ЮТЕМ завершує будівництво централізованого сховища (ЦСХОЯТ) у Чорнобильській зоні для відпрацьованого палива трьох українських АЕС – Рівненської, Хмельницької та Южно-Української. Термін зберігання – 100 років.

Крім того, на державній експертизі знаходиться проект будівництва сховища для високоактивних осклованих відходів, які наразі зберігаються в Росії, але повертатимуться на зберігання в Україну, в Чорнобильську зону.
<https://mind.ua/publications/20199268-vid-radyanskoyi-spadshchini-do-velikogo-biznesu-yak-pracyuyut-zavodi-yutem>

Деловая Столица, Минпром, Укррудпром. Fin.Org.UA, 03.07.2019

На замену газовому транзиту.

Как Украина может заработать на малых ядерных реакторах

Алексей Шевнин

На первом этапе партнеры планируют проанализировать концепцию энергоблока с реактором SMR-160 на атомной электростанции (АЭС) в Украине, оценит проект на соответствие общим и техническим критериям Международного агентства по атомной энергии (МАГАТЭ) и подготовит соответствующую документацию на национальном уровне. А в перспективе американская компания предложит не только свои ММР для украинских АЭС, но и совместный бизнес: в нашей стране может быть создан хаб по экспорту этих реакторов в Европу, Азию и Африку, причем с частичной локализацией производства комплектующих на украинских предприятиях. При этом технологический операционный центр консорциума может быть расположен в Киеве (сама компания зарегистрирована в штате Делавэр).

В целом Holtec уже разрабатывает пилотные проекты для реализации не только в Украине, но также в Канаде, на Ближнем Востоке, в Индии. Компания планирует запустить в эксплуатацию первые блоки SMR-160 в середине 2020-х.

Наиболее популярные на сегодня - водо-водяные ядерные энергетические реакторы (ВВЭР), они же установлены на всех АЭС в Украине (15 блоков).

В мире насчитывается около 50 проектов и концепций ММР, но лишь четыре из них - на прогрессивной стадии строительства: в Аргентине (CAREM-25, 27 МВт), Китае (HTR-PM, 210 МВт; ACP50S, 60 МВт) и России (KLT-40S, 35 МВт). Еще

порядка десяти таких проектов готовы к запуску в производство в ближнесрочной перспективе, среди них и Holtec SMR-160.

У крупных реакторов ниже стоимость за киловатт-час (кВт-ч) произведений электроэнергии за счет экономии на масштабе, однако намного больше капитальные расходы и траты на снятие с эксплуатации. Одно из ключевых конкурентных преимуществ ММР - возможность разделить первоначальные затраты на строительство АЭС, добавляя модули по мере накопления средств от работы уже имеющихся мощностей и увеличения спроса в регионе. Если стоимость строительства одного энергоблока большой мощности достигает нескольких миллиардов долларов, то Holtec обещает производство энергоблока с SMR-160 не более чем за миллиард (кстати, это меньше, чем требуется на достройку одного из блоков на Хмельницкой АЭС).

Не менее важны и сроки. Возведение нового энергоблока на "классических" атомных объектах в среднем занимает 10 лет, тогда как цикл строительства SMR-160 будет не более пяти лет (при сроке эксплуатации 80 лет, в два раза дольше крупных собратьев).

Малые реакторы подходят для размещения в районах, где большие строить было бы экономически или технологически нецелесообразно. Например, в регионах с малым количеством населения или затрудненным водоснабжением (в последнем случае в SMR-160 применяется конденсатор с воздушным охлаждением, не требующий большого количества воды). При этом в силу своей компактности ММР подходят и для густонаселенных районов. По словам вице-президента реакторных технологий Holtec International Томаса Марсила, SMR-160 диаметром 25 м и высотой 30 м можно устанавливать вблизи крупных производств и больших городов. Тем более что размещение энергоблоков вблизи потребителей снижает потери при передаче электроэнергии.

Для Украины одна из важнейших характеристика малых реакторов - маневренность, то есть возможность приостановки и разгона мощностей в зависимости от перепадов спроса на электроэнергию в течение суток. Сейчас эти функции у нас в основном выполняют теплоэлектростанции (ТЭС), однако они загрязняют атмосферу углеродом... многие ТЭС должны быть выведены из эксплуатации в ближайшие 20 лет. Тем не менее до 2035 г. в Украине планируется повысить маневренную мощность с 8,5 до 18%. Этого можно достичь в том числе благодаря внедрению ММР.

Согласно дорожной карте развития ядерно-энергетической системы Украины, к 2035 г. в стране появится первая АЭС модульного типа с десятью реакторами SMR-160, а в следующие два десятилетия - еще четыре аналогичных станции, и вся их суммарная мощность составит 8000 МВт (общая мощность наших АЭС сегодня - 13835 МВт).

Глобальный сектор малых ядерных реакторов сегодня оценивается всего в \$4,5 млрд, но ожидается его бурное развитие в ближайшие годы в связи с необходимостью уменьшить капитальные затраты на строительство АЭС. По прогнозам, после 2025 г. мировой рынок ММР достигнет уже \$1 трлн. И хотя к тому времени у Holtec, вероятно, будут десятки конкурентов с запущенными в серию моделями, Украина в силу своего инженерно-технического и производственного потенциала, а также географического положения имеет неплохие шансы стать

заметным экспортером модульных реакторов. Ясно, что речь идет о миллиардах долларов экспортной выручки.

Однако стоит относиться к таким прогнозам сдержанно. Ведь будущее неопределенно, особенно когда идет речь о новой технологии на большом рынке (сегодня в мире работают 457 ядерных реакторов общей мощностью 402 ГВт).

Общая мощность ММР к 2035 г. по оптимистичному сценарию оценивается в 21 ГВт, а по пессимистичному - всего в 820 МВт.

http://www.dsnews.ua/vlast_deneg/yadernaya-sdelka-kak-ukraina-mozhet-zarabotat-na-malyh-reaktorah-25062019220000

Енергоатом, 04.07.2019

На перших аукціонах Енергоатом реалізував майже 5 млрд кВт-г електроенергії базового навантаження

Таким чином, на перших аукціонах ДП «НАЕК «Енергоатом» реалізував майже 5 млрд кВт-г електроенергії базового навантаження.

На ринку «на добу наперед» за період з 1 по 3 липня 2019 року Енергоатомом було реалізовано 79 млн 319,9 тис кВт-год електроенергії.

Компанія зацікавлена у стабільній роботі повномасштабного конкурентного ринку, що дозволить отримувати справедливу ринкову ціну та своєчасну оплату за реалізовану електричну енергію. Покладаємо великі надії, що новий ринок електричної енергії забезпечить прозорі і зрозумілі правила участі в ньому для всіх учасників, що сприятиме розвитку вітчизняної атомної енергетики і зростанню добробуту українського суспільства в цілому. Адже рушієм змін є здорова конкуренція на рівних умовах.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press_cent-19/novini_kompanii-20/p/svoecasnij_start_novogo_rinku_elektroenergii_rezul_tat_spil_noi_roboti_zacikavlenih_storin-45139

УНИАН, Деловая столица, LB.ua, Главком, 04.07.2019

ДТЭК не является монополистом

на рынке - глава Антимонопольного комитета

Компании ДТЭК и «Энергоатом» не являются монополистами на рынке генерации электроэнергии. Об этом заявил Глава Антимонопольного Комитета Украины **Юрий Терентьев** в интервью.

«Еще в 2016 году АМКУ констатировал наличие структурных признаков монополии на рынке генерации электроэнергии у „Энергоатома“ и ДТЭКа. Но для признания их монополистами этого недостаточно, так как не хватает главного условия — возможности этих субъектов самолично устанавливать условия продажи товара и его цену. Сегодня это регулируется государством. Поэтому в ходе знаменитого дела о монополизме ДТЭКа мы так и сказали — доказательств возможности использовать свою рыночную власть у них нет», — заявил Терентьев.

«Если на рынке есть конкуренция, то есть производители будут бороться за покупателя, то мы все вправе рассчитывать на то, что цена не будет искусственно завышаться, а в долгосрочной перспективе, возможно, даже снизится. И предпосылки для этого есть — прежде всего, в объемах производимой энергии и возможности увеличить эти объемы в 2 раза», — считает Терентьев.

По мнению Главы Антимонопольного комитета, главная задача его ведомства — обеспечить, чтобы в новой модели рынка цена на электроэнергию устанавливалась в результате борьбы производителя за потребителя, а не диктата цены крупными компаниями.

«Олигопольный рынок может развиваться только по 2-м сценариям — сговор между крупнейшими игроками или жесткая конкуренция между ними. Ради создания правил игры для движения по второму сценарию, конкурентному, Комитет системно работает последние 4 года. То есть наша задача — заставить их (Энергоатом и ДТЭК, — ред.) конкурировать как между собой, так и с другими участниками рынка и импортом», — отметил Терентьев.

<https://www.unian.net/economics/energetics/10606890-dtek-ne-yavlyaetsya-monopolistom-na-rynke-glava-antimonopolnogo-komiteta.html>

УНИАН, Деловая столица, Gazeta.ua, LB.ua, Главком, Цензор.нет, 04.07.2019

НКРЕКУ планирует в ближайшее время снизить тариф Укрэнерго - Плачков

В ближайшее время Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг, планирует снизить тариф Укрэнерго на передачу электроэнергии. Об этом заявил председатель Всеукраинской энергетической ассамблеи, экс-министр энергетики Украины **Иван Плачков**.

«В тарифе Укрэнерго заложена смета на эксплуатацию сетей. Постоянно НКРЕКУ анализирует эту смету и корректирует ее. Сегодня ясно, что НКРЕКУ в ближайшее время будет также ее рассматривать и анализировать. Поэтому не исключено, что эта смета, этот тариф будет уменьшен. И это, естественно, скажется на тарифах потребителей. И по той информации, которая у меня есть НКРЕ собираются это все делать (снизить тариф Укрэнерго, - ред.)».

По словам Плачкова, для снижения тарифа есть технические возможности, однако прогнозировать конкретный процент снижения экс-министр не готов.

<https://www.unian.net/economics/energetics/10606620-nkreku-planiruet-v-blizhayshee-vremya-snizit-tarif-ukrenergo-plachkov.html>

Українські Новини, 05.07.2019

Кабмін погодив призначення Костюка на посаду директора "Електроважмашу"

Кабінет Міністрів погодив призначення виконуючого обов'язки директора державного підприємств. "Електроважмаш" (Харків) **Дмитра Костюка** на посаду директора підприємства.

"Електроважмаш" - один із найбільших в Україні виробників енергетичного обладнання - випускає гідро- і турбогенератори, електродвигуни потужністю від 160 Вт до 12,5 МВт, унікальні електричні машини для прокатних станів.

У серпні ФДМ вибрав "КPMG Україна" у складі консорціуму Baker McKenzie і Henniger Winkelmann Consulting радником із приватизації "Електроважмашу".

<https://ua.mvd.ua/ekonomika/kabmin-pryznachyv-kostiuka-dyrektorom-elektrovazhmashu-9646.html>

Уряд відкриває власників теплокомуненерго

Кабінет Міністрів у рамках ініціативи «Чесна платіжка» відкриває реєстр власників теплокомуненерго та розпочинає масові перевірки формування тарифів на місцях.

Кабінет Міністрів у рамках ініціативи «Чесна платіжка», яка передбачає встановлення справедливих цін на тепло і гарячу воду, відкриває реєстр власників теплокомуненерго та розпочинає масові перевірки формування тарифів на місцях. Про це під час учорашнього засідання уряду повідомив прем'єр Володимир Гройсман.

«Це не питання ціни на газ, бо вона по всій країні рівна. А тепло коштує по-різному! Тому сьогодні ми відкриваємо реєстр власників ТКЕ по всій країні, і там буде багато цікавої інформації. Міністерство юстиції координуватиме роботу всіх служб з перевірки теплокомуненерго», — сказав прем'єр і повідомив, що за інформацією Мін'юсту деякі компанії ТКЕ зареєстровані на Кіпрі та Сейшельських островах.

Нагадаємо, що за рішенням уряду гранична ціна однієї гігакалорії тепла не повинна перевищувати 1400 гривень за наявності лічильника або 35,21 гривні за 1 кв м у разі відсутності лічильника. На гарячу воду — 83,66 гривні за 1 куб. м за наявності сушарок та 75,74 гривні за 1 куб. м — у разі їх відсутності.

Коментуючи прийняте за позовом НАК «Нафтогаз України» судове рішення проти держави, яке зупиняє перерахування 15 мільярдів гривень платежів компанії до держбюджету, прем'єр заявив, що будь-яких ультиматумів державі з боку керівництва компанії терпіти ніхто не буде. «Це перший випадок, коли НАК ставить ультиматум державі», — сказав В. Гройсман та підкреслив, що ці гроші належать народу України. У зв'язку з цим уряд спрямував до наглядової ради НАК «Нафтогаз України» протокольне рішення з вимогою відкликати всі позови компанії проти держави. Крім того, міністерствам, які координують діяльність державних компаній, доручено провести аналіз роботи найманих менеджерів, «які працюють не на державу, як передбачають їх контракти, а проти неї, в тому числі у судах».

<http://www.golos.com.ua/article/319078>

УкрРудПром, Заноза, Gazeta.zp.ua, Рост.Инфо, 08.07.2019

По соседству с Запорожской АЭС**представитель Amazon заложит промышленный парк**

В Энергодаре стартует строительство современного экотехнологического парка. По информации СМИ, строительство индустриального парка стартует уже в октябре.

Инвестором стала компания "Дайналайн Констракшн", представляющая интересы Amazon. Главное преимущество Энергодара — близость атомной электростанции, что автоматически подразумевает доступную электроэнергию.

В свое время город разработал программу инвестиционной и инновационной деятельности.

Индустриальный парк — тоже объект не случайный. Учитывая особенности Энергодара, о его возможном строительстве заявлено в стратегическом плане

розвиття Енергодара до 2027 года. Створення індустріального парку прописано також в маркетинговій стратегії.

В минулому році Енергодар вперше отримав рейтинг інвестиційної привабливості. Він розміщений на сайті рейтингового агентства України.

За Генеральним планом, в Енергодарі є вільна територія більше 100 гектарів... Тут було рекомендовано розмістити індустріальний парк в інвестиційній програмі і стратегії розвитку міста.

Крім для "Дайналайн Констракшн" і те, що цей ділянка знаходиться в державній власності. Є розпорядження Кабміну "Про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки" для подальшої оренди земельної ділянки представителем інвестора. Проект узгоджений і з усіма контролюючими інстанціями Запорізької області. Ведуться переговори з НАЕК "Енергоатом".

Відзначається, що екопарк — дуже енергоємний об'єкт, буде споживати велику кількість електроенергії і виділяти так само багато тепла. Рендер — пристрій, який переробляє тепло в додаткову електроенергію, її планують направити на власні потреби і агрокомплекс.

https://www.ukrrudprom.com/news/Po_sosedstvu_s_YUgnoUkrainskoy_AES_predstavitel_Amazon_zalogit.html

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ.Україна», 05.07.2019

Горбатий газовий ринок

**Василь Котко, президент
ГС «Перша енергетична
асоціація України»**

Нині в центрі уваги — новий ринок електричної енергії, ключові сегменти якого впроваджено з 1 липня. Водночас порівнянний із ним і за оборотом, і за впливом на наше життя ринок газу залишається нібито за кадром, хоча до завершення його ринкових перетворень ще дуже далеко.

Згідно із законом газ має продаватися за ринковими цінами, а споживач — мати можливість вибрати постачальника. Перетворення гармонізовані з євродирективами 2009/73/ЄС, якими встановлено загальні правила внутрішнього ринку газу європейського співтовариства.

Реформування передбачали здійснити за кількома напрямками. Ключовий із них — створення ринкової інфраструктури: У рамках цього напрямку передбачалося, зокрема, відокремити від вертикально інтегрованої компанії "Нафтогаз України" оператора магістральних газопроводів (ГТС).

Також планувалося змінити існуючу або створити нову енергобіржу європейського зразка, на якій торгувалися б значні обсяги газу і яка стала б індикатором цін для внутрішнього ринку.

Другий необхідний напрям — перетворення роздрібного ринку газу для побутових споживачів. Одне з головних завдань — приведення ціни на газ для домогосподарств до ринкового рівня. Для України це означало суттєве підвищення ціни для побутових споживачів.

До 1 січня 2018 р. передбачалося також завершити встановлення приладів обліку в 100% споживачів. У результаті здійснення реформ кожен побутовий споживач міг би

вибирати постачальника газу за такими критеріями, як ціна, умови оплати, якість поставки.

Цю реформу підтримав МВФ, дорожню карту реформ погодили з Європейським Енергетичним співтовариством. Залишалося лише діяти за планом, подолати опір тих, хто й до цього "жив добре", і обмежити активність "умільців", що знають, як зробити "ще ліпше".

До досягнень віднесемо розробку і введення в дію потрібної для функціонування ринку нормативно-правової бази. Цю роботу по суті завершено. Поставку газу відокремлено від розподілу. Фактом є конкуренція серед постачальників за промислового споживача.

Однак ринкові перетворення в цьому сегменті далекі від завершення. Функціонуюча Українська енергетична біржа (УЕБ) має незначні обсяги торгів і не може повною мірою служити індикатором ринкової ціни. Досі не створили незалежного сертифікованого оператора ГТС, як це визначено законом.

На ринку де-факто продовжує домінувати НАК "Нафтогаз України", яка об'єднує практично всі види діяльності: видобуток, переробку, транспортування, зберігання й поставку газу, а на території однієї з областей ще й газорозподіл — повний джентльменський набір. При цьому топ-менеджери "Нафтогазу" продовжують "розвивати реформи", заявляючи про бажання перебрати на себе ще й усі поставки газу населенню.

На окрему увагу заслуговують дії уряду в сегменті ринку, що обслуговує домогосподарства і підприємства теплокомунальної енергетики (ТКЕ), — до 17 млрд кубометрів на рік, або понад половину всього споживаного в Україні газу. Розпочавши ринкові перетворення з різкого (приблизно в шість разів) підвищення ціни на газ для населення, КМУ до цього дня продовжує їх регулювати, попри домовленості з МВФ і всупереч логіці розвитку ринку.

Продовжуючи регулювати ціни на газ для домогосподарств і ТКЕ, а через покладання спеціальних зобов'язань (PSO) — і ціни "Укргазвидобування", Кабмін блокує подальший розвиток біржової торгівлі й усього конкурентного сегмента ринку газу.

Повна версія статті за посиланням:

https://dt.ua/energy_market/gorbatiy-gazoviy-rinok-316582_.html

Економічна правда, 10.07.2019

ЧАЕС: Арку над четвертим енергоблоком ввели в експлуатацію

Державне спеціалізоване підприємство "Чорнобильська АЕС" ввело в експлуатацію новий безпечний конфайнмент від компанії NOVARKA, яка проектувала і зводила об'єкт над зруйнованим у 1986 році четвертим енергоблоком станції.

Про це у Facebook [повідомив](#) прес-секретар Європейського банку реконструкції та розвитку Антон Усов.

"Через 22 роки після організації Чорнобильського Фонду "Укриття", новий безпечний конфайнмент запущений в експлуатацію і передається Україні. Міжнародне співтовариство зібрало 1,5 мільярда євро на реалізацію проекту, внесок ЄБРР склав понад 700 мільйонів євро". - йдеться у повідомленні.

За словами Усова, новий безпечний конфайнмент прослужить мінімум 100 років і допоможе вирішувати завдання демонтажу саркофага над 4 енергоблоком.

Нагадаємо:

Демонтаж нестабільних конструкцій об'єкта "Укриття" (старого "саркофага" над зруйнованим четвертим блоком станції) [коштуватиме 2,5 мільярда гривень.](https://www.epravda.com.ua/news/2019/07/10/649539/)

<https://www.epravda.com.ua/news/2019/07/10/649539/>

Підготовлено ГО «Науково-технічна
спілка енергетиків та електротехніків
України»

Віцепрезидент,
Голова Виконкому НТСЕУ О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>